

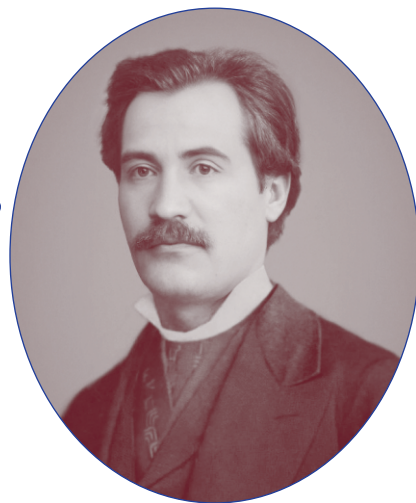
România interbelică a fost binecuvântată cu o pleiadă de personalități, care au făcut ca țara în care au văzut lumina zilei să fie apreciată, respectată și iubită în lume. Marii artiști au făcut un arc peste timp până în zilele noastre, înnobilându-ne cu harul lor.

Deasupra lor se aud acordurile venite din vioara marelui George Enescu, ce dăinuie peste vremuri prin festivalul care îi poartă numele.

Septembrie, luna mondială GEORGE ENESCU

Cronica Timpului

*Motto:
„Societatea e mișcare,
statul e stabilitate!”*

**Mihai Eminescu
1850-1889**

**Uniunea Ziaristilor
Profesioniști din România**

Publicație de cultură, atitudine și performanță

**Anul XI
nr. 124-125
septembrie -
octombrie
2025**

**Filiala Cerească a UZPR
are un nou membru...
Dar Sorin STANCIU
va dăinui în sufletele noastre!**

Pagina 3

**Dan CONSTANTIN
este noul președinte
UZPR**

Pagina 2

Așa grăit-a EMINESCU!... (5)

Nicolae VASILE

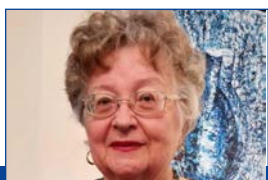
Pagina 2

**CHE BELLA VOCE! (III)
- În vârtoarea apelor -**

Santuzza TĂLMĂCEANU DINESCU

Paginile 8 și 9

**De vorbă cu
Maria Dohotaru**

Corina VLAD DIACONESCU

Pagina 19

Vara performerilor români

Radu LEVÂRDĂ

Pagina 22

**Regimul străinilor
în România**

Avocat Mariana-Daniela BĂDESCU

Pagina 23

**COVER prezintă
100 pentru eternitate! (III)**

Vergil COJOCARU - COVER

Paginile 11,12,13,14,24

25 octombrie

*O pagină plină de glorie în istoria poporului român,
scrisă cu sângele eroilor săi!*

*În 25 octombrie 1944, la **Carei**, ultima palmă de pământ românesc
a întregit patria mamă.*

Le datorăm acelor eroi anonimi o veșnică recunoștință!

*Datorăm **Armatei Române** respectul nostru
pentru liniștea pe care ne-o oferă în fiecare zi!*

La mulți ani, Armată Română!

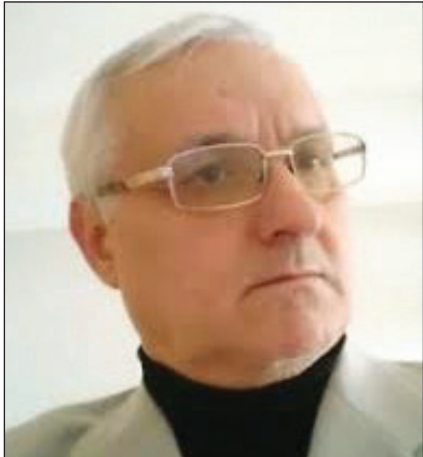

Așa grăit-a Eminescu!... (5)

Fericirea

Nicolae VASILE, editor senior

A fost Eminescu fericit?... Iată o întrebare la care este foarte greu de răspuns. El care le avea pe toate, sau mai bine zis ar fi putut să le aibă pe toate, trăia ca și cum nu ar fi avut nimic. Pentru el nu conta ce avea, ci ceea ce ar fi putut să fie, ținând tot mai sus în domeniile creației de multiple feluri. Pentru oamenii normali era imposibil să înțeleagă ce l-ar putea face fericit.

Una dintre cele mai consistente descrieri ale modului său de a fi, de a se comporta cu femeia iubită, ne-a rămas de la Mite Kremnitz, muza poeziei „Atât de fragedă”, dar această mărturisire ne dezvăluie și prăpastia dintre cum simțea el fericirea și ce gândea femeia iubită, care în acel moment reprezenta culmea de neatins a dorințelor sale:

„Vream să fiu totul pentru el, el nimic pentru mine! (...) Odată ne mutasem între timp într-un apartament mai mare și mai elegant, care nu-i plăcea, într-o astfel de rea dispoziție, aruncă în sobă biletul de o sută de franci pe care voiam să i-l dau pentru lecțiile sale pe o lună, după ce mai întâi îl rupsesse, spunând că nu vrea și nu poate să primească bani de la mine, că sunt o femeie orgolioasă dacă nu înțeleg aceasta. El mă rugase încă de câțiva timp să-i dau voie să mă strângă o dată în brațele sale;

cedai în sfârșit și el mă cuprinse în brațe, mă ridică de la pământ și mă lăsa în jos, cum se face cu un copil căruia vrei să-i încerci greutatea. Și acum era mulțumit. (...) Drept vorbind, cred că Eminescu era atunci fericit; dragostea sa pentru mine fiind un foc care încălzea fără a-l mistui”¹

„Fericire și nefericire, bine și rău, frumos și urât nu există de fapt nicidecum ca atare – ele iau naștere numai din compararea subiectivă a două stări de lucruri în sine indiferente. Judecata e pronunțată însă chiar foarte subiectiv. Într-un popor la care predomină urâtul, cu greu va visa cineva frumusețe. Într-o societate în care oamenii ar fi cu toții la fel de săraci, n-ar putea fi vorba de bogăție – totul este relativ. Virtutea e o minciună – ea este superstiția fantastică în divinitatea a ceea ce, pentru securitatea reciprocă a membrilor societății, a fost deja codificat, de multă vreme, de către orice cod de legi omenesc. Nu se poate totuși contesta o interacțiune între religie și codice”², spunea Eminescu, trecând fericirea în spectrul filozofic al dualității virtute-viciu, nicidecum legată de iubire, probabil într-un interludiu dintre două iubiri, când gândirea sa era predominantă față de incertitudinea piscurilor sale amoroase.

În contextul actual, când se discută mult despre inteligența artificială, există specialiști care studiază impactul acesteia în domeniul emoțional. În volumul „Pot face roboții dragoste?”, Editura Humanitas, 2019, doi autori francezi Laurent ALEXANDRE și Jean-Michel BESNIER, ajung

departe în analizele lor. Referitor la capitolul care dă titlul cărții, răspunsul este unilateral, cuprinde doar partea prin care omul poate folosi roboții ca pe niște jucării sexuale, un fel de perfecționare a femeilor gonflabile, dar nu și existența unei satisfacții a părții tehnologice.

Mult mai aproape de realitate mi s-a părut reacția unui specialist român în domeniu, la o întrebare similară. Profesorul Petre DIMO, unul dintre cei mai mari profesori de calculatoare, întrebat „Dacă pot exista roboți fericiți?”, a dat un răspuns memorabil: „Dacă cineva îmi poate da o definiție exactă a fericirii, atunci eu voi putea programa roboți fericiți!”. Deci, secretul fericirii este plasat total în partea umană, oricât ar evolua partea tehnologică.

Fericirea

(Glosă)

A fi fericit are numai timpul trecut, deși am căutat-o atâta de mult, fericirea, odată atinsă, a și dispărut.

Teama că totul ar putea fi pierdut, nostalgia a cât de mult m-a durut, a fi fericit are numai timpul trecut.

Pentru fericire am făcut orice și oricât, efectul disperării, îmi dăinuie-n gând, deși am căutat-o atâta de mult.

Simțeam că-mi scapă, s-o țin n-am putut, lumina ei pe moment m-a orbit, fericirea, odată atinsă, a și dispărut.

Fericirea, odată atinsă, a și dispărut, deși am căutat-o atâta de mult, a fi fericit are numai timpul trecut.

Nicolae VASILE

Dan CONSTANTIN este noul președinte UZPR

Pe 12 septembrie 2025 a avut loc, la sediul Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, din București, o ședință de urgență generată de trecerea neașteptată la cele veșnice a fostului președinte Sorin Stanciu.

Ședința a avut pe ordinea de zi două puncte: preluarea prerogativelor fostului președinte de către unul dintre vicepreședinții UZPR și durata mandatului acestuia.

Membrii Consiliului Director, prezenți în sală și online, alături de participanții invitați (șeful Comisiei de Atestare Profesională – Viorel Popescu, al Comisiei de Cenzori – Ilie Cristescu, al Comisiei de Etică – Grigore Radoslăvescu) au ținut un moment de reculegere în memoria regretatului președinte Sorin Stanciu.

În deschiderea ședinței, Mădălina Corina Diaconu, secretar general al UZPR, a propus ca **Dan Constantin** să preia prerogativele fostului președinte, potrivit Statutului în vigoare al UZPR. Claudiu Dociu, vicepreședinte al UZPR, a menționat faptul că „mandatul votat în Adunarea Generală din anul 2024 a fost pentru întregul Consiliu Director, iar acest mandat trebuie să ducă la capăt programul votat”. De asemenea, Claudiu Dociu a menționat faptul că această susținere pentru Dan Constantin rezultă din consensul cu vicepreședintele Emil Stanciu. *În unanimitate, membrii Consiliului Director au decis ca Dan Constantinsăpreia prerogativele fostului președinte Sorin Stanciu, în calitate de președinte, potrivit prevederilor art. 22 și 34 din Statutul UZPR.* În context, Ilie Cristescu, președinte al Comisiei de Cenzori, cu drept de vot, a punctat faptul că Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România „trebuie să aibă un președinte, „pentru asigurarea unui management corespunzător și credibil, inclusiv la nivel de reprezentativitate”. (<https://uzpr.ro>)

¹ Cătălin Cioabă, Mărturii despre Eminescu. Mite Kremnitz, Editura Humanitas, București, 2022, pag. 274-278.

² D. Vatamaniuc, Eminescu Opere, Volumul III, Publicistică, Corespondență, Fragmentarium, Editura Univers Enciclopedic, 1999, Fericire și nefericire, pag. 942.

Filiala Cerească a UZPR are un nou membru...

Dar Sorin Stanciu va dăinui în sufletele noastre!

Mulți ar fi interesați de evoluția în viața publică a lui Sorin Stanciu. Se pot scrie multe pagini despre activitatea sa, dar cel mai bine ar fi să îl lăsăm pe el să o rezume.

„De unde pornesc caii de foc” ... Evident, de la Craiova, care la Electroputere, fabrica locomotivele Diesel. Dar acesta era titlul care mi-a dat prin gând când am trimis prima mea corespondență la „Scânteia pionierului”.

Așa a început totul...

Cartea mea de muncă este împărțită pe decade: vreo 10 ani la Asociația Tineretului și Studenților pentru Națiunile Unite, alți 10 la o casă de filme, alții la ziarul „Dimineața”, o altă decadă ca sfetnic – acum se zice consilier, la doi șefi ai statului, la doi miniștri... Dar, cea mai dragă perioadă a fost cea de la Radio Craiova, când, student fiind, am fost redactor colaborator acolo...

Dar pe oriunde am fost, am avut un prieten de suflet: scrisul!

În Uniunea noastră am călcat de pe la începuturile noii ei existențe.

La Adunarea Generală de la Brăila am fost ales președinte al Comisiei de atestare profesională, apoi ca vicepreședinte... Văd că în ultimii ani, lucrurile se întorc, în ceea ce mă privește...

Totul este ca noi, Uniunea noastră, să mergem înainte. Și sunt convins că așa facem, cu maximă determinare!

Și, uite-așa, eu v-am spus povestea mea!

Sorin STANCIU

„Deși este, este nu a fost, mai mare ca mine cu trei ani, totdeauna, pe Sorin Stanciu, l-am privit ca pe un copil. Asta pentru că o bună perioadă am fost aproape, profesional și sentimental, de regretatul său tată, Valerius Stanciu, o personalitate a industriei electrotehnice românești în generația anterioară nouă. Dânsul director în Ministerul Industriei Electrotehnice, eu director la ICPE, am colaborat bine, am fost în multe delegații împreună, și-n țară, și-n străinătate. Și ce discută oamenii când sunt departe de casă?... Despre multe, dar mai ales despre copii, eu despre băiatul meu, tatăl lui Sorin despre băieții lui. Așa și-au făcut intrarea în sufletul meu Sorin și fratele său Viorel, ca niște copii priviți de tatăl lor, molipsindu-mă și pe mine. Cu Viorel am lucrat ulterior în proiecte comune, dar cu Sorin a fost o revelație când l-am întâlnit fizic la UZPR.”

Nicolae VASILE

Spre neuitare, celui ce a fost și încă va fi, neprețuitul Sorin Stanciu, Om între oameni

Drum bun, prieten minunat!

*Mănunchi de flori arare se-ntremură, din nou,
În suflet, trist, răsună al lacrimii ecou,
De vină-a fost destinul, ori Dumnezeu a vrut
Ființei nouă dragă, să-i dea nou început?
Ne-om împăca cu soarta, ne vom ruga sfios,
Să aibă, Domnul, grijă de tine, Om pios,
A Sa Lumină lină te ningă ne-ncetat,
Să-ți spună, printre alte, că noi nu te-am uitat,
Că îți păstrăm în inimi nestinsă amintire,
În drag, te pomeni-vom cu vorbe de iubire.
Drum bun pe dreapta Cale, prieten minunat,
În gândurile noastre vei fi neîncetat!*

*Cu prețuire,
Relly Maria NICULESCU*

**Doi prieteni de o viață,
s-au reîntâlnit în ceruri
Oare ce pun la cale,
un festival Callatis al îngerilor?**

Cornel Diaconu și Sorin Stanciu

*Mereu cu zâmbetul pe buze, mereu
umăr la umăr, în căutarea perfecțiunii!*

La 16 ani și-un cioc de barză, când călcam pe a XI-a, Cici, Răzvan Ionașcu, m-a luat și m-a dus la „Dimineața”. Ziarul trăgea rău spre Iliescu, tata, care mă luase cu el la Universitate și votase cu Rațiu, a ascuns, două zile, oala cu mâncare: „la ăștia vrei tu să bagi materiale?”. Directorul, un suflet fin, tras la costum impecabil, m-a primit în biroul răcoros de pe Roma. „Domnule - aveam 16 ani, repet -, nu te uita ce este în celelalte pagini! Tu vei avea una doar a ta, de tineret! Fă ce-ți place, scrie ce crezi că e mai bine!”. Nu m-a certat niciodată, nu m-a verificat niciodată...

Luni de zile, în „Dimineața”, a apărut o pagină cu „altceva”. Grație Dumnealui.

Domnule Sorin Stancu, vă mulțumesc!

*Semnăt: puștiul cu acreditarea
bătută la mașina de scris...
Cătălin OPRIȘAN*

Cu Sorin Stanciu am împărțit scena, luminile, emoțiile, aplauzele și atâtea priviri care ne căutau și ne primeau împreună. Am trăit o viață de festivaluri, de seri lungi și pline, de evenimente care nu ar fi avut același suflet fără el.

Pentru mine, Sorin nu era doar un coleg. Era acel partener rar, cu care nu trebuia să spui prea multe – te înțelegea dintr-o privire. Îți lăsa spațiu, dar îți era sprijin. Te făcea să râzi când nimeni nu te vedea și să strălucești când conta cel mai mult.

Avea o liniște în voce care calma, și o forță în prezență care dădea încredere. Era mereu acolo, fără să se impună, dar nelipsit, firesc, generos, elegant – în vorbe, în gesturi, în tăceri.

Am învățat multe lângă el, dar cel mai mult m-am bucurat. Pentru că, dincolo de orice, Sorin aducea bucurie. O bucurie discretă, dar profundă, care se simțea în fiecare moment trăit împreună în fața oamenilor.

Oriunde mergeam, știam că dacă Sorin e acolo, totul va fi bine. Avea acel fel cald de a aduce echilibru în haos, de a face ca lucrurile să curgă, de a transforma fiecare eveniment într-o poveste spusă frumos, împreună. Și acea stare – de bine, de încredere, de „suntem o echipă” – e ceva ce nu se uită niciodată

Mulțumesc, Sorin! Pentru tot ce ai fost și pentru tot ce ai lăsat în urma ta – în mine și în atâtea suflete care te-au iubit. Pentru toate aplauzele împărțite și tăcerile înțelese,

Lavinia ȘANDRU

al poeziei castru

Nicolae CABEL

...sînt pictorul ce tu puteai să fii,
cu șevaletul mai presus de fire,
avînd culori – ai soarelui copii,
ca magic semn spre-a procrea iubire;

la vama-ochi aceasta nu-i oprită,
cît genele aspiră dedeochiul;
și Inorogul cu a lui copită
din viitor îmi scapără norocul...

la masa inocenței în amiază
destin țesut-ai harnic pe-o năframă,
a cărei fluturare-nseninează

și Logosul din toamna de aramă...
atunci noi doi; și-un înger cu-a lui sferă
înțelepciune castă ne conferă...

...duceau lumina-n spate buburuze
și-un roi de vise goale, senzual;
pe plaja serii cu-ntristat meduze
te așteptam în dorul austral,

acela care travestit în fluturi,
pe aripi cu iluzii diamante;
tu, vraja lor nu poți nicicînd s-o scuturi
cu soapte gîngurite ori savante,

ce poart'un vâl de mîngîieri albastru,
sporind a frumuseții grea comoară;
ivită, știi, de pe-al tăcerii astru,

spre-a scutura chiar clipa prea amară,
sub a ninsorii înșfințită glugă,
cînd amîndoi intra-vom într-o rugă...

...în susur tainic astrul te-a trimis,
ca revelare toamnei fabuloasă...
tu îplinești ce-n gînd era promis
cuiva, s-aduci o clipă norocoasă...

în zori senin ivite din furtună,
ce sufletul ți-l duc de subțiori,
în sidefia noapte de pe lună
cînd murmuri tu cu ochi scînteietori

avînd chiar fericirea simplă casă,
pe-ale iubirii aripate faleze,
acolo unde soarele nu lasă

nici dorul tău vreodat' să înnopteze...
ne leagă, vezi, candoarea – tainic fir,
prin **magica spirală** de safir...

...acesta-i darul nopților fugare,
cu rotitoare vise în tumult
și chiar tăcerea ele-o prind în gheare,
pe curcubeul ce s-a stins demult...

pe cerul toamnei ploaia-i zăvorîtă
de fluturînde frunze-n calendar...
și ne-au rămas din vară, ca ispită,
nubilele ecouri din florar;

ne-adună nostalgia prizonieri;
castelul ei a căpătat alt har,
cu seve din astralii palmieri

păstrînd în noi iubirea-avatar
și Ziurelul însuși ca panaș...
între frumos **m-am dovedit ocnaș**..

...trăim în sentimentul solitar
avînd în parte aripe egale,
tăiate-n taciturnul chihlimbar
și cuvenitele uimiri regale,

ce-au adunat norocul-irizare...
el însuși ține luna la catarg
și-astrale muzici hoinărind pe zare
cu-o inimă de pescăruș în larg...

doar imnul tău pe-ale undirii maluri,
se clatină-n tăcere, maiestuos –
prinos lucid acelor carnavaluri

vîslind în **căutare de frumos**...
cînd tu, cu fruntea în idei, involtă,
îmi străjuești a inimii recoltă...

...e cald și aspru miezul de cuvînt;
el ocrotește inima sihastră,
ce face cu vecia legămînt,
spre-a se-nfrăți cu pasărea măiastră;

să nu-l ajungă umbre și himere,
urmat fiind de un izvor tiptil...
mereu să-i deie dragostea putere
și scîncetul întîiului copil;

să poată fi el suveran ideii,
să nu ignore-al stelelor lăut;
omagiu-floare cuvenit femeii,

să-i fie-n dor ocrotitorul scut...
atunci cînd urcă **a iubirii scară**,
sub a ninsorii magică vioară...

...frumosul doar femeia îl condamnă,
să iasă dintr-o stare trecătoare...
și modelînd luminile de toamnă
iubirea însăși, azi, să își măsoare..

iar dorul tău va fi mereu întîiul...
enigma lui există chiar în toate,
în melancolic ploi și în călcîiul
numit sever și grav – singurătate...

mi-o face viața, uneori, climat
sau al tăcerii fabulosul spic;
destinul meu, sub cer înlăcrimat,

îmi cere-n zori, tot blînd, să mă ridic,
spre-a trece prin **durerea-labirint**,
eu, fluviu vechi, cu tîmple de argint...

...tu-aduci, femeie, pacea și lumina,
tăcerea vie și-un colind-fior;
exod al toamnei copleșit de vina
de-a rătăci pe-al timpului ogor;

cînd lebăda iubirii, răstignită,
pe tîrmu-nsinguratului amurg;
sub aripa de zbateri, istovită,
păstrează înc'al amintirii burg...

atunci, cîndva, cu trupul fericit,
în zborul-înger, ca un vis-de-pace,
văzduhul sfînt șoptea un „bun venit“,

acelui ce zadarul îl prefăce
în magic și cu neodîhnă stil,
să poți rămîne-al dorului pistil...

...eu locuiesc sub arbore cu slove
ce, prin idei, întruna se rotesc,
cum valuri mîi se-nghesuie sub prove
și-a mării nesfîrșire o cîntesc...

renasc prin ele simplu-n orice zi;
au glezne vîi și tîmple-n alabastru...
m-au înhămat pe viață verbului „a fi“,
să pot sluji **al poeziei castru**,

de cînd venit-am pentru-nfîia oară
pe-acest pămînt sortit îndrăgostirii,
neîndoios cu spirit de vioară

ce însoțește-n vînătoare, mirii;
cînd nupțiale stele se arată
în a oglindei apă...nentinată...

**Cititorule, cuvintele cu litere îngroșate (bold)
reprezintă titlul poemului**

Festivalul „George Enescu” 2025

Simfonia unei Români vii

Florentin STRECHE

Toamna Bucureștiului 2025 a fost colorată de sunet, lumină și emoție. Orașul a respirat în ritmul muzicii lui George Enescu, iar fiecare stradă, fiecare piață și fiecare sală de concert s-au metamorfozat într-o mare scenă pentru artiști din toate colțurile lumii. Festivalul Internațional „George Enescu”, ajuns la ediția a XXVII-a, nu a fost doar un eveniment cultural; a fost un spectacol al memoriei, al inovației și al întâlnirii între generații.

espagnole“ de Ravel, „Oedipe“ de Enescu sau spectacolele coregrafice ale lui Gigi Căciuleanu și ale trupelor internaționale au demonstrat că teatrul muzical rămâne o artă totală. Festivalul a fost mai mult decât o succesiune de concerte; a fost o călătorie între lumi. Proiectul **Lumières d'Europe: „Rezistență și Libertate”** a îmbinat muzica cu conferințe și

În deschiderea festivităților, Sala Palatului a vibrat sub bagheta lui Cristian Măcelaru, iar Orchestra și Corul „George Enescu” au redat cu măiestrie compoziții clasice și contemporane. Premiera absolută a Concertului pentru orchestră

reflecții despre demnitate și istorie, oferind un context cultural care a depășit limitele scenei și ale programului clasic.

Și totuși, magia festivalului nu s-a petrecut doar în săli. **Piața „George Enescu”** a devenit un spațiu al libertății și al accesibilității: recitaluri

de **Dan Dediu** a fost întâmpinată cu aplauze prelungi, ca și cum spectatorii ar fi simțit în fiecare notă pulsul unui prezent cultural viu. Violonistul

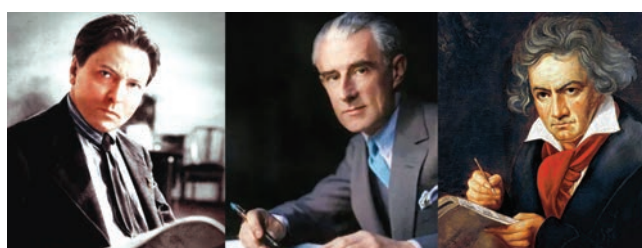

Nemanja Radulović a purtat publicul pe un drum al emoției, între „Rapsodia română” și fantezii moderne, amintindu-ne că muzica nu cunoaște timp sau granițe.

La **Ateneul Român**, concertele „Midnight Concerts” au transformat nopțile de septembrie în ritualuri de descoperire: fuziuni între Bach și hip hop, improvizații baroc moderne, momente camerale pendulând între vechi și nou. În paralel, **Opera și baletul** au adus pe scenă povești vizuale și sonore care sfidau gravitatea: „L'Heure

gratuite, momente camerale pentru trecători, tineri artiști care își descopereau vocile în fața unui public curios. Publicul s-a întâlnit cu muzica în mod direct, fără bariere, într-o atmosferă care amintea de marile sărbători ale artei. Festivalul 2025 a reușit să redefinească conceptul de relevanță culturală. Îmbinând tradiția – Enescu, Beethoven, Ravel – cu inovația, multimedia și

fuziunile stilistice, organizatorii au demonstrat că muzica clasică rămâne o experiență vie, care modelează comunitatea, formează sensibilități și unește oameni din spații culturale diferite.

Este un festival de aniversări: 70 de ani de la trecerea în eternitate a marelui compozitor, marelui maestru George Enescu. În această ediție mai sunt câțiva compozitori și interpreți foarte importanți care au o aniversare frumoasă – 50 de ani de la moartea

lui **Șostakovič**, 90 de ani de la nașterea lui **Arvo Part**, un compozitor extraordinar care încă este în viață, 100 de ani de la nașterea lui **Pierre Boulez** și 150 de ani de la nașterea lui **Maurice Ravel**, care i-a fost un coleg apropiat lui Enescu. Totodată, 45 de ani de la fondarea **Orchestrai Filarmonice de Cameră din Bremen**, 100 de ani de activitate pentru **Orchestra Națională Simfonică Daneză**, 80 de ani de la fondarea **Orchestrai Filarmonice de la Londra** și tot 70 de ani de la fondarea **Orchestrai Filarmonice Transilvania din Cluj**. Aceste aniversări fac parte din conceptul festivalului de a pune în prim plan aceste organizații, acești artiști, compozitori, care au contribuit la viața culturală globală. Timp de 29 de zile (24.08 – 21.09.2025), melomanii se vor bucura de peste 4.000 de artiști din 28 de țări, în peste 95 de concerte. Festivalul va aduce în prim-plan atât moștenirea artistică a lui Enescu, cât și impactul său profund asupra muzicii clasice universale”, a declarat dirijorul și directorul artistic al festivalului, **Cristian Măcelaru**, sâmbătă, 23 august, la hotelul Athénée Palace din Capitală, în cadrul conferinței de presă premergătoare Festivalului Internațional „George Enescu”.

DAN GÎJU:**„Scriitorului îi este permis orice aici, pe pământ“****Dialog inedit ca de la jurnalist la jurnalist, între Dana-Irina și soțul ei, scriitorul militar Dan Gîju, la 13 ani de când s-au cunoscut...****Dana-Irina GÎJU**

Dan Gîju (n. 1964) este militar de carieră (colonel în rezervă din 2016), dar și poet, pictor, prozator, cercetător istoric, editor și ziarist (membru UZPR), cu studii superioare în științe juridice, jurnalism și relații publice. A publicat, începând din 1998, peste 40 de titluri din varii domenii, între care și romanele *Diribiștii* (2000, 2024), *Pumnul de fier* (2003, 2014), *Zodia capului de mort* (2005), *Duelul condamnaților* (2006), *Fantomele nu răspund la salut* (2007, 2023), *Și pace va fi în inima mea* (2008, 2021), *Femeia ca obiect de studiu* (2011, 2018), *Războiul lupilor păduchioși* (2013), *Evadare din Eden* (2018), dar și lucrările *Așii aviației regale* (2018), *Amazoanele văzduhului* (2018), *Secolul tanchiștilor* (2019), nu în ultimul rând, *Figurantul* (2022). Opera sa de referință rămâne *Istoria presei militare* (2012, 2016), proiectată în patru volume, dintre care au fost tipărite primele două. Cărțile sale, îndeosebi romanele, au fost distinse cu mai multe premii de către o serie de uniuni (societăți, asociații) profesionale și reviste din domeniul literar-istoric.

(Continuarea din numărul 122-123)

– Cum arată iubirea, pentru tine, după 13 ani, de când ne cunoaștem? Presupunând că atunci a fost vorba despre iubire...

– Parafrazând titlul unei melodrame indiene din anii '70, îmi vine să spun că „iubirea are multe fețe”. Sau fațete... Deși sunt perfect conștient că în subconștientul tău, în inima ta, în sufletul tău pur, onest și cald, nobil și generos, pe care-l apreciez atât de mult, dorești să simți un mesaj mult mai clar și direct, exprimat în cuvinte și care să te facă fericită, acum și aici, eu unul nu pot spune altceva decât că iubirea mea pentru tine este aceeași ca acum 13 ani, când o fastă karmă astrală a decis să ne întâlnim, deși eu fusesem mutat în unitatea ta, cum s-ar spune... cu tălănguța de coadă. Are aceeași intensitate adică, zic de iubire, aceeași greutate și nu mai spun că zboară la fel de amplu către zenitul zenitului meu afectiv, numai că se manifestă sub altă formă.

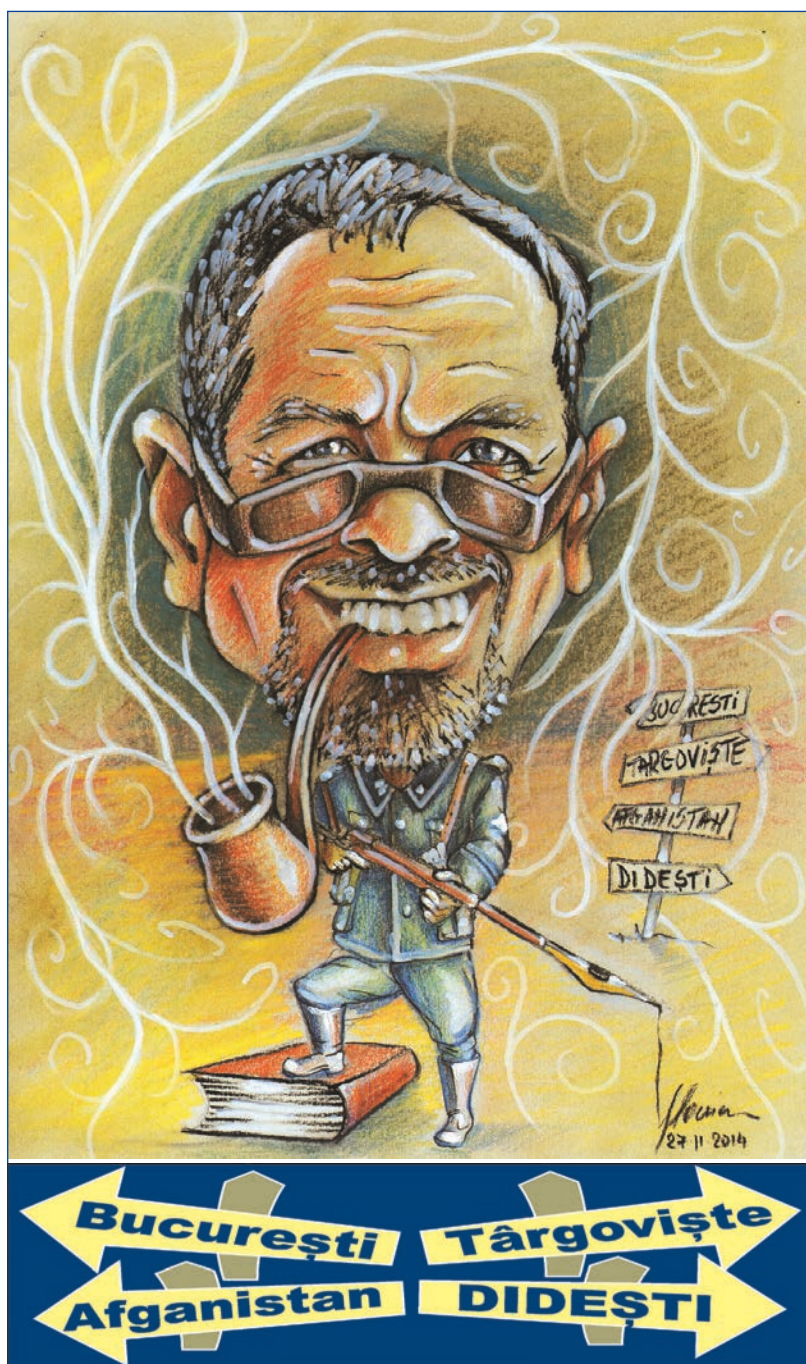
– Am experimentat, am ieșit împreună din zona noastră de confort datorită Teatrului NostruM, trupa UZPR. Îți aduci aminte că am participat la lansarea revistei „Independența Română”, serie nouă publicată sub egida Fundației literar-istorice „Stoika”, eveniment desfășurat la sala AGIR, în februarie 2015, în prezența unor personalități care au contribuit la realizarea aceluia prim număr: generalul (r) Emil Străinu, dr. Corneliu Zeana, dr. Clementina Timuș, prof. Floarea Necșoiu, prof. Corina Vlad Diaconescu și alții. Mi-o amintesc perfect pe poeta și jurnalista Rodica Subțirelu cum, imediat după lansare, însoțită de Doina Bârcă, secretar literar al Fundației „Stoika”, s-a apropiat de noi și ți s-a adresat zâmbind: „Domnule Gîju, v-am citit poeziile dintr-un volum pe care mi l-a împrumutat recent Doina, cu siguranță vom publica câteva dintre acestea în «Cronica Timpului» a UZPR. Sunt sigură că, la cât de bine sună versurile dvs., aveți și proză pe măsură. Știți, mă gândesc de mulți ani la un proiect cu autori de texte bune pe care să le joace ei înșiși, dar nu numai. Am în anturaj oameni talentați, unii ieșiți la pensie, cărora le-ar prinde bine să-și ocupe altfel timpul lor liber. Sunt în căutarea unui regizor și a unor scriitori talentați, așa ca dvs. Ținem legătura!” De ce ai acceptat provocarea de a intra în trupa de teatru, cu ce anume ai

rămas din această experiență inedită și de ce nu ai continuat?

– Teatrul NostruM a reprezentat o etapă aparte în viața mea, ca scriitor mai întâi, apoi ca militar, însă și ca om oarecare, pe undeva dornic de afirmare, de „glorie” sau de o minimă apreciere totuși, din partea semenilor, într-un fel sau altul, într-un domeniu neexploatat și neexplorat până atunci de mine. Așa este, am ajuns acolo cumva întâmplător (deși se spune că nimic nu este întâmplător în viață) grație invitației directe din partea doamnei Rodica

„Jean-Louis Calderon”, al Sectorului 2 al Capitalei, azi redenumit „Mihai Eminescu”. Am cunoscut o nouă lume, cu bunele și „nebunele” ei, am întâlnit oameni de o mare diversitate, complexitate și foarte eterogeni ca formare profesională, și sigur că și actori de meserie, parte dintre ei, precum regizoarea Claudia Motea, unica și decisiva mea – și nu numai a mea – profesoară de actorie și de tot ceea ce ține de această nouă meserie absolută și totală, din tainele căreia nu m-am împărtășit, să zic așa, decât maximum cinci la sută, atât...

E mult de comentat aici, mi-ar lua două-trei ceasuri să mă spovedesc, să decantez tot ceea ce știu, ce am simțit, ce am trăit și așa mai departe, dar cum spațiul presează, răspund fugitiv, pe scurt și cât se poate de clar la cele trei întrebări din final: am acceptat provocarea doamnei Rodica Subțirelu fiindcă, deși începusem o piesă de teatru în urmă cu ceva ani (*Corabia de chiparos* se numea), încă nu o finalizasem și credeam că, dacă voi cunoaște „fenomenul” și din interior, nu doar din sala de spectacol ori intervievând actorii din postura de ziarist, ca până atunci, îmi va fi mult mai la îndemână să tranșez această „problemă”, punct de altfel lovit, însă cumva colateral, că până la urmă am scris altă piesă cap-coadă (*Spitalul*), plus o comedioară modestă special destinată Teatrului NostruM, luată în calcul dar niciodată pusă în scenă, anume *Testul șobolanului*. În al doilea rând, această nouă experiență – la care s-a adăugat experiența de figurant „angajat”, la un moment dat, în coproducția româno-britanică *Maria, Regina României*, cu Roxana Lupu și Daniel Plier, film regizat de italianul Alexis Cahil și lansat în noiembrie 2019, când împlineam fix 55 de ani – mi-a conturat ideea, la un moment dat, că actoria este meseria „cea mai” completă posibil, în sensul că prin actorie poți atinge orice domeniu valabil aici, pe pământ, adică poți fi și comandant de cursă lungă (după cum îmi doream eu să devin în copilărie, că doar de aceea urmasem liceul militar de marină), și șofer de taxi, și fotbalist ori... ziarist (cum s-a întâmplat să mă nimeresc în film), și secretar de stat (tot în filmul acela am fost, că am făcut figurație simplă în două zile diferite), nu mai zic de bancher, de donjuan, de cerșetor, mare comandant de oști sau împărat etc. Acum mi-am

Subțirelu, căreia nici nu știu dacă am apucat să-i mulțumesc vreodată pentru inspirația realmente divină de a-mi propune să particip la una dintre primele adunări de constituire a trupei, activitate organizată pe atunci, pe la începutul verii anului 2015, la Centrul cultural

recalibrat impresia: cea mai frumoasă meserie din lume este aceea în care te regăsești cel mai bine. Am înțeles asta de la primul spectacol cu public al Teatrului NostruM – îl mai reții? – „Seniorii în direct”, cam după un an de pregătire continuă... Atunci, chiar în timp ce publicul ne aplauda, căci aveam scuza debutanților, m-am decis odată pentru totdeauna.

– Ai mai rămas însă în bransă, ca să mă exprim așa, încă un an, poate chiar doi...

– Da, am continuat un an și mai bine în trupa aceasta, fiindcă începusem deja documentarea romanului *Figurantul*, publicat până la urmă în anul 2022... De aceea am ținut să fac apoi și figurație în vreo două reclame și, cum spuneam,

modele morale pentru ei. Ai scris în tren, în avion, în mijloacele de transport în comun, ai în permanență asupra ta un carnețel și un pix, cari laptopul inclusiv la casa noastră de vacanță, peste tot. Pentru necunoscători, taina scrisului poate fi percepută ca o îndeletnicire obsesivă, fără de sfârșit. În ce fel îți poate schimba viața de scriitor apariția unui copil?

– Apariția unui copil îți schimbă viața în sensul că ți-o îmbogățește. O upgradează cu fiecare surâs, cu fiecare gângurit, cu fiecare întrebare ori mirare care cere răspuns. Copilul e o minune a lumii, cred că am mai spus-o undeva, cândva, de nu cumva am preluat-o eu însumi

Julia și condeierul, cum că literatura și copiii sunt noțiuni incompatibile, că un artist (inclusiv aici și poetul) nici n-ar trebui să se însoare, indirect având sugerată și-n literatura noastră veche această idee-destin prin meșterul Manole și întâlnită ca principiu de viață la Da Vinci, ca și la Brâncuși, nu mai spun de Eminescu și alții câți, deopotrivă pictori, compozitori, actori, generali-comandanți, chiar și sportivi ș.a., cu toții ferm convinși că odrasla lor este opera. Cartea. Catedrala... Rolul magistral dintr-o peliculă nemuritoare. Războiul... Totuși eu cred că asta nu e suficient. Opera rămâne seacă dacă nu e înnobilită de lumina din sufletul unui copil.

– Încheiem cu un exercițiu de imaginație înapoi, în copilărie. Oare ce-ar simți micul Dănuț dacă într-o zi de sărbătoare, la cinematograful modest din comuna natală, s-ar proiecta un film gen „based on a true story” cu toate experiențele prin care va urma să-l poarte viața pe Dan Gîju de atunci până în prezent? Ar fi trist? Ar fi fericit? A visat altceva puștiul chiar înainte de a pleca, la 14 ani, din Didești Teleormanului, la Liceul Militar de Marină din Constanța?

– Oricum ar fi, trist nu am de ce să mă simt acum și aici, în contextul de față, poate doar puțin melancolic. Însă experiența vieții contează enorm atunci când beneficiarul se întâmplă să fie nu un muritor oarecare, ci un scriitor. Fie și unul de talia mea, adică mai puțin cunoscut în lumea literară românească, și aproape că deja uitat chiar și în lumea lui militară. Ca să nu mai zic de lumea satului de baștină, de vatra căruia nu m-am desprins niciodată, numai că îl vizitez tot mai rar, uneori și la șase luni odată... În concluzie, neavând cum și de ce să fiu trist, rezultă că nu-mi mai rămâne decât să fiu fericit. Mulțumesc pentru aceste întrebări discrete și pentru tot. Mă bucur că am putut să-ți răspund deschis, fără teama că mă vei înțelege greșit, răstălmăci vreun cuvânt ori imaginându-ți cai verzi unde nu-i vezi. La urma urmei, te-ai adresat scriitorului, și nu soțului. Și scriitorului – de fapt, poetului, dar nu mai contează – îi este permis orice aici, pe pământ. Adică să fie trist când lumea e fericită, dar mai ales viceversa. Inclusiv să bată câmpii cu grație îi este permis. Căci și așa, și altminteri, cineva, cândva, tot va culege un strop de rouă din ceea ce seamănă el.

în filmul acela cu regina Maria, ca să nu scriu totul din imaginație. Că poți face multe într-o viață de om, dar nimeni nu le poate face pe toate. Adică le face, însă la modul superficial. Mai bine m-am simțit în rolul de simplu figurant, mai ales că am prins și un film pe placul meu, la care te-am chemat și pe tine, țin neapărat să-ți reamintesc, că la un moment dat au anunțat că mai au nevoie de figuranți. Atunci am înțeles, tot căscând gura la profesioniștii de toată mâna și de toate specialitățile de pe platoul de filmare, că meseria de actor mi-ar fi dat mult, cu condiția să-i ofer eu mai întâi tot ceea ce aș fi avut mai bun în mine. Or, eu dăruisem cam totul armatei. Și acum încercam să-i dăruiesc literaturii. Pentru Thalia și tot ceea ce ține de ea, chiar și pentru cea de a șaptea artă – că m-ar fi tentat și asta, nu zic –, nu mai aveam prea multe să ofer decât timpul meu. Foarte puțin și acesta, că trebuia să-l rup de la masa de scris, poate și din altă parte. Așa că azi, acum, când discutăm aici, relația mea cu teatrul este la fel ca și mai înainte de experiența fabuloasă, ce-i drept, cu Teatrul NostruM, adică aceea din postura de simplu spectator și scenă, eu fiind spectatorul, bineînțeles.

– Dumnezeu ți-a dăruit două fiice deosebite, o nepoată de la una dintre ele și un fiu, relativ recent venit în familia noastră. E plăcut, nu-i așa?, să le oferi copiilor o parte din timp și, mai ales, să constăți după o vreme că unii ți-au moștenit caracterul, diverse talente ori pur și simplu îți reproduc gesturile, lexicul, ba chiar comportamentul. Vrem, nu vrem, devenim

din altă parte, dar ce țin cu tot dinadinsul să mărturisesc aici este că, dacă regret ceva până acum, în tot acest parcurs al meu de circa șase decenii pe pământ, apăs regret faptul că nu am cinci copii, câți am fost noi acasă, la mama. Sunt sigur că un scriitor nu poate fi complet dacă nu e și tată. Legal, ilegal, oficial sau prin ricoșeu, dar tată să fie! Bine, un scriitor poate susține, ca și Mario Vargas Llosa, mai bine-zis ca Llosa prin gura personajelor sale din romanul *Mătușa*

CHE BELLA VOCE! (IV)

Când luna privește spre mândrele mimoze

Santuzza TĂLMĂCEANU DINESCU
realizator tv, membru UZPR/UCIN

GEORGE VLAICU: Pe măsură ce înaintăm spre miezul secolului XXI, se poate remarca nostalgia cu care lumea privește în trecut și devine nostalgică gândind la frumusețile de altădată imortalizate prin picturi, filme istorice sau volume de dragoste, arte care ne stârnesc emoții prin pagini remarcabile. Indiscutabil, cel mai spectaculos rămâne teatrul liric prin spectacolele de operă, operetă sau balet.

SANTUZZA TĂLMĂCEANU-DINESCU: Azi, dacă nu manifestăm „o prudență” în abordarea zilnică și ne vom lăsa „mânați de acel mai repede” pentru a obține profit mai mare, acționând oricând, oriunde și oricum, ne vom zdruncina echilibrul emoțional și nu vom mai fi capabili să ne bucurăm de frumusețile vieții, de valorile ei fundamentale. VIAȚA nu este și nici nu trebuie să devină o aventură, iar ARTA ne îndrumă spre adevăruri la care trebuie să fim atenți și receptivi. Excelențe ale

gândirii au descoperit că undeva, în ființa noastră, există un locaș care simte vibrația unor sunete sau cuvinte ce par stranii când sunt emise, dar le cunoaște magia și, contopindu-le, capătă sens pentru înțelegerea noastră.

G.VI.: Dintotdeauna compozitorii și artiștii interpreți au ajuns prin talentul lor să se „scufunde”

George VLAICU și Santuzza TĂLMĂCEANU-DINESCU

în adâncurile sufletești și să ajungă la această esență făcându-ne mereu cunoscut modul în care ar trebui tratată viața. Da, IUBIREA, FRUMUSEȚEA, CREDINȚA ar trebui să domnească pe Terra! Îmi spuneai odată că marile iubiri salvează lumea. Leo Delibes, compozitor francez a descoperit în istoria brahmanilor, o poveste de dragoste, de demult, de care oamenii vor să își amintească mereu.

S.T.-D.: Protagoniștii - Lakmée, fiica brahmanului Nilakanta și Gerald, soldat englez. Doi tineri făcuți parcă unul pentru celălalt și povestea lor plină de farmec plutește între real și mistic. Dar iubirea lor, ucisă de conjunctura colonizării zonei de către englezi, a rămas o legendă vie. Capodopera lui Delibes a avut premiera la Opera Comică din Paris, la 14.04.1883. În perioada de după anul 1960, rolul Lakmée a fost interpretat pe scena Operei Române din București de Marina Mirea,

Marina MIREA

soprană de coloratură, una dintre cele mai meritorii studente ale mamei mele, Ana Tălmăceanu-Dinescu, la vremea aceea conferențiar universitar la clasa de canto a Conservatorului „Ciprian Porumbescu”. Având deja experiența vocală și scenică din spectacole cu operele „Romeo și Julieta” de Gounod și „Manon” de Massenet, Marina a dominat partitura modelându-se stilului francez acolo unde sunetele trebuie să fie

clare și precise. Nu era indicat să fie lăsate să alunece spre interiorul gâtului, adică să le lași să-și ia „zborul” oricum. Lakmée este o operă foarte interesantă, având în vedere particularitatea redării obiceiurilor locului, a costumelor și a atmosferei de legendă. Ne aflăm parcă în așteptarea unei prea frumoase vrăjitoare care, binevoitoare cu noi, ne promite o poveste minunată. Muzica o însoțește printr-un farmec romantic și pune în evidență virtuozități excepționale. Celebră a rămas „aria clopoțelilor” de o originalitate mai mult decât interesantă.

G.VI.: Nu trebuie să fii meloman să o asculți cu plăcere. Are atâta candoare alături de adevărul ce-l cuprinde, încât capătă valoarea unei rugi laice: „Știi voi unde pornește micuța paria/Pe când luna privește spre mândre mimoze/Printre lanuri pornește fiindcă nu știe ea/Că oricine o gonește pe biata paria/ Pornește ea zâmbind duios în noapte/Colo în pădurea întunecoasă/Un călător s-a rătăcit/Ochi furioși în noaptea întunecată, tot drumul lor parcă pândesc/Și fiarele mugesc sălbatic, spre pradă-ntind a lor gheară/ Sfidând turbarea lor copila a sosit/Un bastonaș are în mână și din clopoțel ea sună/O privește străinul, rămâne fermecată/E mai frumos ca un rajah/Vai, dac-ar ști că viața-i fu salvată de copila unui paria/El o adoarme, o răpește/Sus la Ceruri îi șoptește/Da, e locul tău, lângă ea era fiul lui Brahma/Un călător aude tainic un clopoțel ce sună duios, cu voie bună, cu stare bună.”

S.T.-D.: Dacă stăm să privim câteva momente acest mic fragment al partiturii lui Delibes, care nu este dintre cele mai complexe, mă întreb: cine ești dumneata, maestre Leo, cel mereu prezent lângă noi? Ești unul din locuitorii renumitei planete Lyra, refugiați pe Terra, după ce Lyra a cunoscut distrugerea? Dar maestrul Vincenzo Belini? Capodopera lui, „Montecchi și Capuleti”, este dedicată unei alte legende, amintirii tragediei îndrăgostiților Romeo și Julieta, din orașul Verona. Premiera a avut loc la 11.03.1830, la Teatrul La Fenice, din Veneția. Două familii rivale, Montecchi și Capuleti, ce se înfruntă pentru supremație, au și grupări înarmate, dar nu își pot imagina că vor cădea victime propriilor copii. Părinții lor au uitat sau poate nu au cunoscut niciodată dragostea adevărată. Romeo și Julieta, două suflete aflate în splendoarea anilor tinereții, dorind contopirea trupurilor însetate de pasiune, vor muri îmbrățișați, pradă hazardului evenimentelor. Surpriza montării acestei creații la București, la Opera Națională, a venit din partea valoroasei regizoare Anda Tăbăcaru. Varianta de prezentare nu era deloc ușoară. Realizarea avea să condenseze acțiunea pentru un spectacol de aproximativ 90 de minute, care să fie prezentat în Studioul Experimental de operă „Ludovic Spiess”, în formula soliști, actori, ansambluri și pian.

ANDA TĂBĂCARU: Spațiile de joc păreau ca fiind improvizate, cu cărți, pupitre, sfeșnice, denivelări asimetrice, iar publicul era foarte aproape de interpreți, acest aspect aducând creației regizorale un plus de atenție pentru detalii. Alegerea unei mezzosoprană în travesti pentru

rolul Romeo, relevă preocuparea compozitorului pentru sublinierea dragostei adolescente a celebrului cuplu din Verona, precum și conflictul dintre războinica familie Capuleti și avântul prea tânărului Romeo, într-o confruntare de ordin social și ideatic. Din libretul operii belliniene lipsesc două personaje importante care apar în piesa shakespeariană: Doica și Mercutio. Scenariul spectacolului nostru îngloba, pe lângă momentele muzicale cele mai importante ale partiturii și momente din piesa de teatru, în care evoluau aceste personaje pe un fond muzical renașcentist susținut de un Bockflöte (Ana Chifu) și percuție specifică secolului al XVI-lea (Alexandru Stroe). Actorii Raluca Botez și Mihai Moș îi întrușipau pe Julieta și Romeo, iar Adriana Trandafir și Filip Ristovski dădeau viață personajelor Doica și Mercutio. Așadar, acea producție din cadrul Studioului Experimental de Operă și Balet „Ludovic Spiess” propunea o versiune de concert - spectacol originală de prezentare, în care contrastul dintre război, orgoliu, violență și dragoste, exista în muzica romantică a lui Bellini, dar și în versul shakespearian, teatru și muzică renașcentistă. Toate acestea s-au unit pentru a înfăptui un act de cultură muzical-teatrală și pentru a crea spectatorului un moment de reflexie asupra unei eterne valori a umanității: bucuria de a trăi iubind!

G.VI.: Interesant, nu foarte simplu de pus la punct, dar meritoriu pentru că profilul spectacolului experimental era orientat spre o producție de largă accesibilitate. Am jucat în spectacole de teatru de acest gen, la sala AGIR, în care acțiunea este concentrată, replicile se îmbină altfel, gestică trebuie să fie mai reținută și necesită o mai mare atenție relației cu partenerii de pe scenă.

S.T.-D.: Povestea veroneză care se devoalează sub lumina sumbră a unor nori cenușii ai sorții sosite parcă, de niciunde, a fost o tentație și pentru

Felicia FILIP și Cristian MIHĂILESCU

regizorul Cristian Mihăilescu, director al Operei din Constanța, absolvent al clasei de canto a profesoarei Ana Tălmăceanu-Dinescu. Desigur, aparatul tehnic a fost mai generos, dar ceva era mult mai important – prezența a două prim-soliste, Felicia Filip (premiu la Concursul Ceaikovski) în rolul Julietei și Ruxandra Donose (premiu la Concursul de canto de la Zurich), în rolul Romeo (partitura fiind scrisă pentru mezzosoprană). Spectacolul a fost un vârf în activitatea Operei din frumosul oraș de la malul mării. Un splendid moment de dăruire artistică pentru publicul românesc ce a devenit mai bogat în plan internațional. De la secția de operă a Televiziunii Române am fost prezenți realizând și filmări.

G.VI.: Nu poate fi o surpriză pentru nimeni că și în secolul XXI, când a avut loc premiera la Opera Națională, excelența unei distribuții a împlinit buchetul floral pe care îl merită memoria unui artist cum a fost Vincenzo Bellini – Mihaela Stanciu (Giulietta), Mihaela Ișpan și Antonela Bârnat (Romeo), Pompei Hărășteanu (Lorenzo), Teodor Ilincăi și Liviu Indricău (Tebaldo), Marius

Boloș (Capellio). Subliniez aportul extraordinar al pianistei Ioana Maxim, apoi regia Andei Tăbăcaru, scenografia fiind creată de Viorica Petrovici, iar scenariul de tine, dragă Santuzza Tălmăceanu-Dinescu.

S.T.-D.: Cunoșcând disponibilitatea intelectuală a maestrului Pompei Hărășteanu, mi-am permis

Pompei HĂRĂȘTEANU și Santuzza TĂLMĂCEANU-DINESCU

să-l rog să amplificăm importanța rolului preotului Lorenzo, prin recitarea în două momente cruciale a două sonete shakesperiene, dând astfel un contur mai pregnant acțiunii. Îndrăgostiții Romeo și Julieta au cucerit, ca de altfel toată distribuția, sufragiile auditoriului și aplauze nesfârșite cu ecouri îndepărtate. Din public s-a ridicat și a venit

Ansamblu cu dirijorul Francis BONIS, SUA

spre mine o doamnă, oferindu-mi un buchet de flori. Era Marina Mirea. Aveam să aflu că Mihaela Stanciu îi fusese studentă și că, după ce își dă doctoratul, dorește la rândul ei să devină profesoară de canto. Tradiția s-a continuat, Ana Tălmăceanu-Dinescu putea fi mândră pentru ceea ce zămislise în sufletele studentelor ei – pasiunea și ambiția de a deveni o adevărată artistă. Mihaela Stanciu a „trăit” rolul, cum se spune în lumea criticilor

momente sunt o bună dovadă că l-ai înțeles nu numai pe compozitor, dar și pe omul Vincenzo Bellini. Am sentimentul că opera este un adevărat protest lansat spre duritatea unei lumi care ajunge să-și distrugă proprii urmași, care cultivă gărzi înarmate ce de multe ori provoacă ele însele ciocniri între cele două colectivități, Montecchi și Capuletti pentru a-și justifica existența. O lume de nerecunoscut. „Creată din iubire, prin iubire și pentru iubire”. Un început uitat? Creatorii simt atunci când omenirea se află din nou în pragul unei „prăbușiri” și aproape cu disperare reiau temele cu semnificații deosebite, în cazul nostru Romeo și Julieta. Serghei Prokofiev concepe un splendid balet, „Romeo și Julieta”, ce s-a bucurat la un moment dat de prezența pe scenă a excepționalei Galina Ulanova. Bogăția de sentimente exprimate prin cuvinte a creat o grațioasă unitate cu gesturile și mișcările coregrafice în atitudini pline de tristețe, rotiri ușoare la bucurie sau pași grei ce duc un trup îndurerat spre un moment fatal prin pierderea celui iubit și a îmbrățișărilor lui tandre. Nici Adolphe Adam nu rămâne mai prejos, reluând în baletul „Giselle”, tema fetelor – iele, tinerele care-și caută moartea în disperarea abandonării de

către cel adorat și a promisiunilor făcute mereu cu aceeași ardoare mieroasă. O temă deja abordată de noi... Va tachina, în joacă, pe al ei prinț iubit, prin apariții și dispariții neașteptate printre copacii din pădurea de lângă sat. Diferența dintre bucuria vieții din primul act și disperarea despărțirii sunt foarte interesante, mai evidente, la Adam. De la melodii sprintare ce se rotesc în extazul unei veselii aproape copilărești, trecerea la armoniile calde dar având lentoarea unei alte lumi, evident frapează. Cu gânduri

răvășite, rătăcind în căutarea unei iubiri pierdute, prințul se va lăsa cuprins în brațe de Giselle, într-o îmbrățișare totală și pentru totdeauna plecat într-o altă lume.

CHE BELLA VOCE, MA ANCORA, CHE BELLA DANZA!

G.VI.: Frumoase gândurile acestea despre tinerețe și dragoste. Încotro iubirea? Va mai dori să fie mereu sacrificială sau ne va părăsi, iar noi ne vom simți

Ana TĂLMĂCEANU - DINESCU

Marina MIREA

Mihaela STANCIU

muzicali. A străbătut, vibrând sufletește, dragostea ei de la dorință la așteptarea unei întâlniri, de la o primă îmbrățișare tandră, la dăruire pasională, de la disperare la tragica hotărâre finală. Aceste

cu sufletele goale, cu ochii triști, tăcuți privind spre undeva, departe?... E doar un vis urât, fiindcă se aud de undeva armoniile cuceritoare ale unui pian!

(va urma)

UNITER și Ion Caramitru

– între instituție și destin personal

Florentin STRECHE

În viața culturală a României postcomuniste, puține nume și puține instituții se leagă atât de puternic între ele precum Ion Caramitru și UNITER. Povestea lor comună nu este doar o coincidență istorică, ci o demonstrație a modului în care un artist cu viziune poate modela un spațiu instituțional și, prin el, poate influența întreaga scenă teatrală a unei țări.

Anul 1990 nu a fost doar anul redobândirii libertății, ci și al unei uriașe nevoi de reorganizare în toate domeniile vieții sociale și culturale. În acest context tulbure, în care vechile structuri fuseseră compromise, iar noile cadre democratice se clădeau cu dificultate, Ion Caramitru a avut intuiția că teatrul are nevoie de o voce comună.

Astfel a apărut UNITER – Uniunea Teatrală din România, o organizație profesională a oamenilor de teatru. Dincolo de funcțiile administrative, UNITER avea o misiune mai profundă: aceea de a reface solidaritatea breslei, de a apăra demnitatea actorului și de a repune teatrul românesc în dialog cu Europa. Format pe scena Teatrului Bulandra, apreciat pentru forța și inteligența sa interpretativă, Ion Caramitru a fost încă din tinerețe un spirit activ, preocupat de rolul social al teatrului. Revoluția din decembrie 1989 l-a surprins în prim-planul istoriei: vocea lui, fermă și articulată, s-a auzit la Televiziunea Română Liberă, într-o perioadă în care România își regăsea libertatea.

sociale inițiate de UNITER. Sub conducerea lui Caramitru, Uniunea a lansat campanii de ajutor pentru artiștii pensionari, adesea uitați după ce luminile scenei se stingeau. De asemenea, au fost încurajate burse pentru tinerii creatori și programe menite să ducă teatrul românesc peste hotare.

Ion Caramitru a fost și director al Teatrului Național „I.L. Caragiale” din București, între 2005 și 2021, unde a coordonat o amplă renovare și modernizare a instituției. Însă poate că adevărata sa operă de viață rămâne UNITER – instituția care îi poartă amprenta inconfundabilă. Moartea sa, în 2021, a lăsat un gol în lumea culturală, dar instituția pe care a construit-o continuă să funcționeze, să premieze, să sprijine, să inspire. Este dovada că viziunea unui singur om poate da durabilitate unei întregi bresle. Relația dintre Ion Caramitru și UNITER poate fi descrisă printr-un dublu fir: destinul unui artist și destinul unei instituții. Ambele s-au hrănit reciproc – Caramitru a dat UNITER-ului prestigiu și direcție, iar UNITER i-a oferit lui Caramitru cadrul prin care să transforme teatrul într-o forță socială.

Gala premiilor UNITER 2019

După acele zile dramatice, Caramitru și-a asumat un nou tip de rol: acela de lider cultural. A fost ministru al Culturii între 1996 și 2000, perioadă în care a încercat să re poziționeze artele într-un context european. Dar cea mai durabilă construcție a sa rămâne UNITER, pe care a condus-o de la fondare până în 2021.

Cea mai vizibilă expresie a activității Uniunii a devenit Gala Premiilor UNITER, eveniment anual care adună sub aceeași umbrelă artiști din toate colțurile țării. Gala a reușit să impună un standard de excelență, să consacre nume noi și să păstreze vie memoria marilor creatori. Pentru Caramitru, Gala nu era doar un spectacol televizat, ci un ritual civic. Era modul prin care teatrul își afirma importanța în societate, prin care artiștii își primeau recunoașterea și prin care publicul înțelegea că teatrul rămâne un spațiu vital al culturii românești. Mai puțin vizibile, dar esențiale, au fost programele

Ion Caramitru, actor și regizor.
My Fair Lady - După Pygmalion de
George Bernard Shaw

„Teatrul a ținut trează și vie conștiința națională; oamenii vin la spectacol pentru a respira un aer al libertății spiritului. În mod firesc, după revoluție oamenii s-au îndreptat spre spectacolul străzii. Putem vorbi despre anul 1990 ca fiind anul sălilor goale și al unei degingolade estetice a artiștilor de teatru. În același timp, a fost anul restaurației, al regroupării, al reorientării gândirii noastre teatrale. Uniunea Teatrală din România, constituită în februarie anul trecut, a dat statut de

creator celor care pînă atunci, de atîta amar de ani, erau considerați „funcționari dramatici, prestatori de servicii artistice”, instituind un sistem de apărare a intereselor morale și profesionale ale oamenilor de teatru. Uniunea își propune racordarea teatrului românesc la cel universal. Am revenit în Europa și am făcut un prim pas spre alte continente. S-au arătat interesate de arta scenică românească mari festivaluri teatrale din Europa, America de Sud și, poate, în curînd din America de Nord, Noua Zeelandă și Australia.“

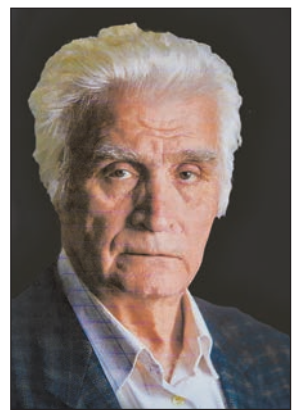
Ion CARAMITRU
- România liberă, 27 martie 1991)

Motto-cugetare aforism:

„Frumusețea lumii există în noi, doar trebuie să știm să o privim!» (Cover)

Cronica Timpului, păstrătoare a istoriei clipei, vă propune o incursiune în lumea artei create de artiștii plastici reuniți în albumul

„Un secol cu LNR – 100 de pictori”

Vergil COJOCARU - COVER, editor senior

pictor, membru UAPR, UZPR, Liga Navală Română, vice-președinte cu probleme culturale

Pictura pune în valoare starea de grație și ne convinge de frumusețea aflată în apropierea noastră, învățându-ne totodată să privim în interiorul nostru, să apreciem clipa care compensează lucrurile ce ne lipsesc.

Prin culorile care prind viață, artiștii plastici îmbarcați în flotila albastă ce îmbogățește prin creație, prin frumos, Liga Navală Română, oferă pasionaților de artă, talentul, dibăcia mânuitorilor de penel, îmbogățind viața celor care sunt consumatori avizi de artă, indiferent de vârstă și ocupație!

Albumul „Un secol cu LNR - 100 de pictori” este rodul muncii asidue a două inimoase artiste plastice - **Elena Stănescu Dordea** și **Alexandrina**

(**Didi**) **Dinu** -, la inițiativa subsemnatului, **Vergil Cojocaru - Cover** și cu susținerea contraamiral de flotilă dr. ing. **Constantin Rusu**, președintele filialei București a LNR, contraamiral de flotilă dr. **Aurel Constantin**, președintele filialei Constanța a LNR și contraamiral de flotilă **Victor Gădiuță**, președintele filialei Mangalia a LNR. Un sprijin important a venit din partea comandantului de cursă lungă (CLC) **Laurențiu Mironescu**, președintele Consiliului Director Național al Ligii

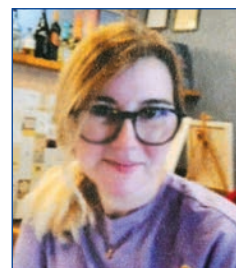
Navale Române și a comandorului dr. **Marius Laurențiu Rohart**, directorul Muzeului Național al Marinei Române.

Ca o recunoaștere a valorii lor, a muncii, talentului și dăruirii pe altarul artei, revista **Cronica Timpului** publică lista completă a celor 100 de pictori prezenți în albumul „Un secol cu LNR - 100 de pictori” (o puteți consulta în pagina 24). Număr de număr vă vom face cunștință cu lucrările lor.

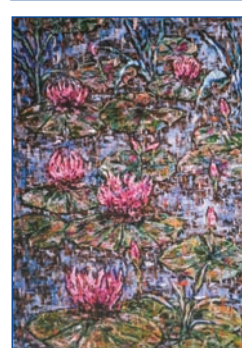
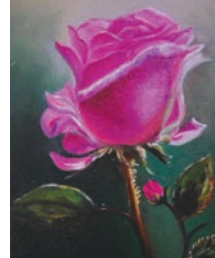
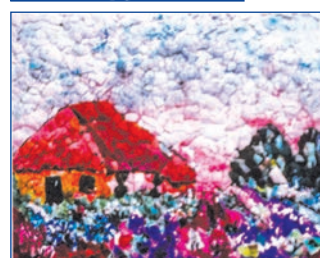
Nina POȘAN

Prima expoziție personală, **Nina POȘAN** a avut-o în anul 1981. De atunci a participat constant la numeroase expoziții de grup și personale, la multe dintre acestea fiind chiar organizator.

Andreea Cristina PREDA

Andreea Preda este licențiată în filosofie. Dar adevărata sa pasiune este pentru pictură. A participat la numeroase expoziții prestigioase.

În 2021, **Gh. Prini** a avut o expoziție personală organizată de curatorii francezi **Thiery Jacquot** și soprana **Daniela Rada**. De asemenea, a participat la numeroase expoziții de grup în țară și străinătate.

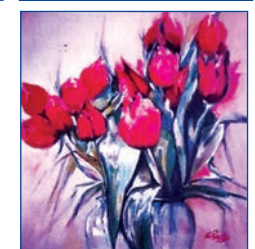
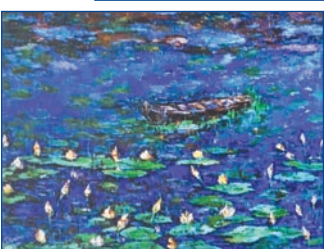
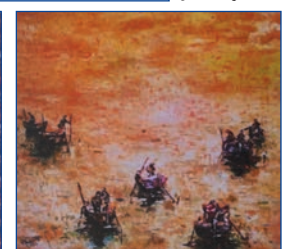
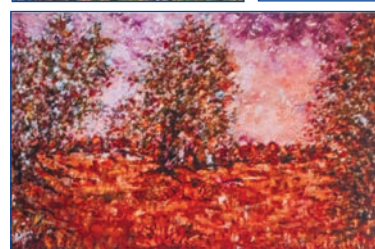
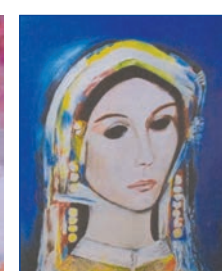
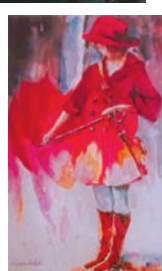

Gh. PRINI ADELMO

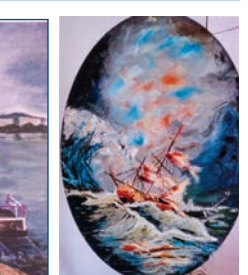
Elisabeta RADU

Elisabeta Radu a absolvit Școala Populară de Artă din București. A participat la numeroase expoziții colective și de asemenea a avut și expoziții personale. Pentru valoarea lucrărilor sale, a fost recompensată cu mai multe premii.

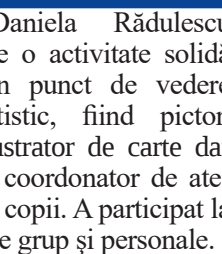
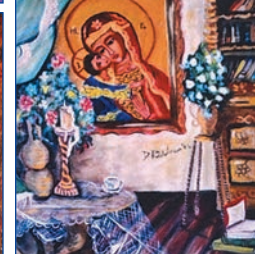
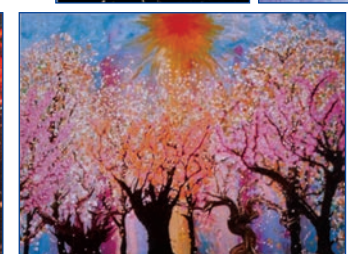
Mariana RĂDUCANU

Mariana Răducanu a expus în numeroase expoziții de grup, dar și în expoziții personale, atât în țară dar și în străinătate. În anii 2022 și 2024 a expus în Argentina, iar în 2024 în Turcia.

Daniela Nicoleta RĂDULESCU

Daniela Rădulescu are o activitate solidă din punct de vedere artistic, fiind pictor, ilustrator de carte dar și coordonator de ateliere de pictură pentru copii. A participat la numeroase expoziții de grup și personale.

„Un secol cu LNR – 100 de pictori”

Daniela Roman este absolventă a Facultății de Construcții, Arhitectură și Design cu specializarea muzeograf. Este restaurator, redactor de carte și pictor amator. A participat la expoziții în țară și străinătate.

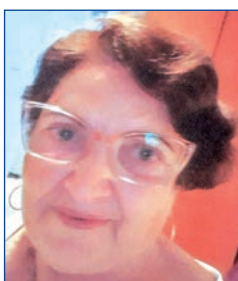
**Daniela
ROMAN**

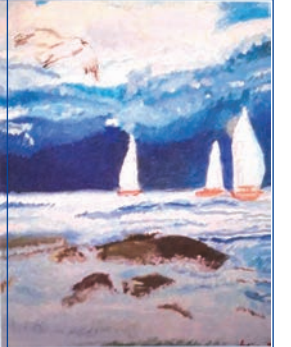
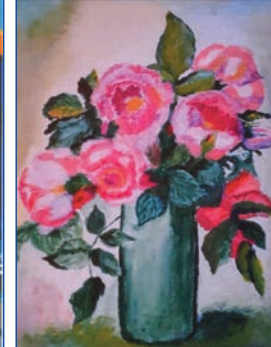
**Rodica
SCARLAT**

Rodica Scarlat are la activ trei expoziții personale dar și expoziții colective în țară și străinătate.

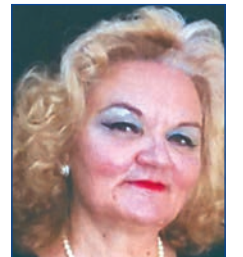
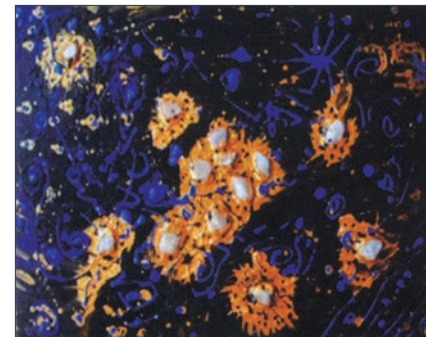
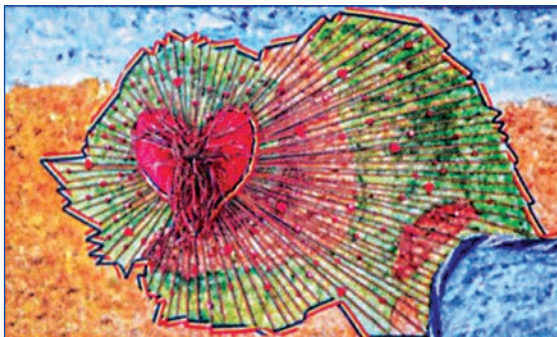
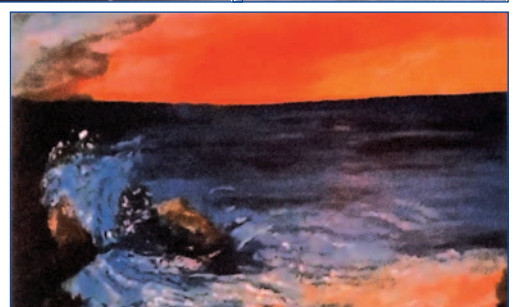

**Mariana
RECHILEANU**

În farmacie, Maria Rechileanu s-a îngrijit de sănătatea oamenilor (A absolvit Școala Tehnică Farmaceutică). În pictură, s-a îngrijit de sufletele lor. A participat la expoziții de grup împreună cu „Careul Doamnelor” din LNR.

În 2023 a primit o Diplomă de Excelență de la Consiliul Director Național al Ligii Navale Române la expoziția „Un Secol de Culoare”

**Neluța
STĂICUȚ**

Începând din 2015, Neluța Stăicuț, a participat la peste 89 de expoziții colective interne și internaționale în Polonia, Anglia, Grecia, Spania și Bulgaria.

„Un secol cu LNR – 100 de pictori“

Profesoara de biologie Elena Stănescu, are o activitate culturală foarte diversă. Pe lângă pictură, este și grafician, ilustrator de carte, autor de volume de poezii haiku și proză. Pe lângă expozițiile personale, a participat și la numeroase expoziții colective.

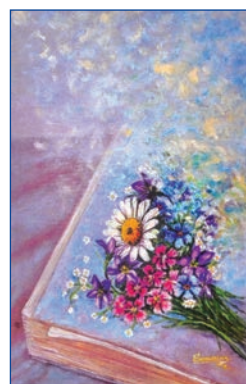
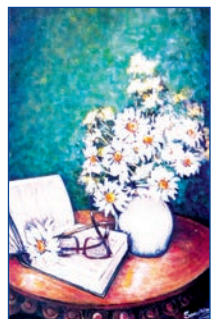
Elena STĂNESCU (Dordea)

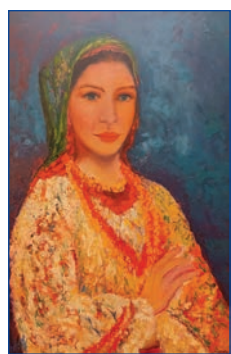
Alexandrina STROE

Alexandrina Stroe a avut mai multe expoziții personale, începând cu 2015. A participat, de asemenea, începând cu 2013 și la numeroase expoziții colective. A conceput și ilustrat mai multe coperte de carte. A apărut în mai multe ziare și reviste. În 2011 a participat la tabăra de pictură de la Bârsana - Maramureș, în 2012 la tabăra de la Râșnov și tot în același an la tabăra de pictură de la Balcic, Bulgaria.

Maria Tîrchiță este membră a Lions Cosmopolitan. A participat la numeroase expoziții, organizate de această asociație. Multe din prezențele la aceste expoziții au avut un caracter umanitar. Începând cu 2019 a participat la numeroase expoziții colective.

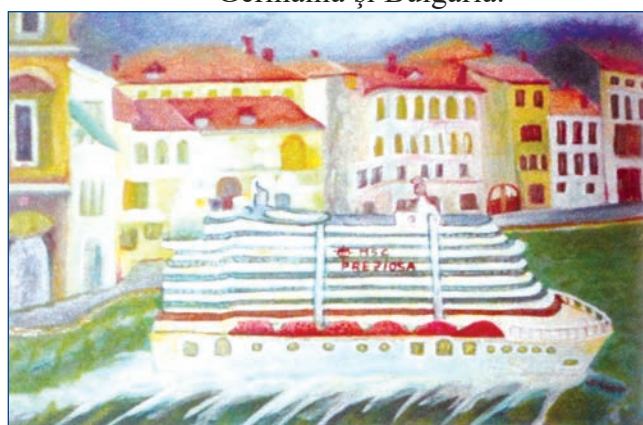

Maria Magdalena TÎRCHIȚĂ

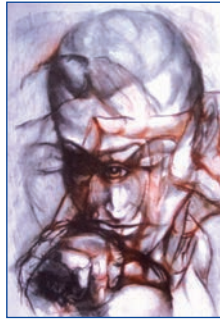
Valeria TOFAN

Valeria Tofan a absolvit Academia de Arte „Luceafarul“, secția Pictură. Este membră UAP București, membru de onoare a Muzeului de Artă Spontană - Bruxelles. Coordonator al cercurilor de artă naivă din Mătăsari - București și Tâncăbești - Snagov. A participat la expoziții colective sau personale în țară, dar și peste hotare, în Franța, Belgia, Italia, Polonia, Portugalia, Spania, Germania și Bulgaria.

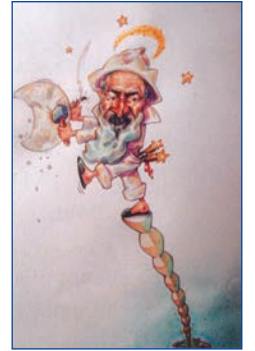

Cornelia-Elena STĂNESCU

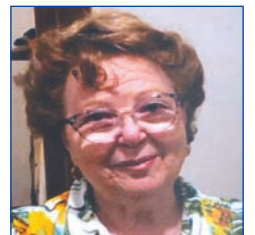

Cornelia-Elena Stănescu este pictor, ilustrator în reviste și cărți pentru copii, afișe pentru evenimente culturale. Este absolventă a Facultății de Arte Vizuale - Universitatea Ovidius. Face parte din atelierul „Careul Doamnelor“. În mai 2016 și mai 2017 a participat la un concurs de benzi desenate în Franța. De asemenea, a expus la numeroase expoziții colective. În 2023 a primit o diplomă de excelență din partea Consiliului Director al Ligii Navale Române cu ocazia

expoziției aniversare „Un secol de culoare“.

Ileana Serghi a absolvit, în 2022 Cursurile de Arte vizuale, clasa prof. Florentin Sârbu. A participat la diverse expoziții, alături de „Careul doamnelor“ al cărui membru este. A primit diploma de excelență la expoziția LNR, „Un secol de culoare“

Ileana SERGHI

Cătălina Adina SORESCU

Cătălina Sorescu este absolventă a Școlii de Artă București, cu prof. arh. Ovidiu Iovănel.

Cătălina Sorescu este membră a LNR filiala București și membră a Asociației Artiștilor Plastici București

A participat la numeroase expoziții colective, iar în 2021 a fost premiată la Salonul de Primăvară organizat de AAPD.

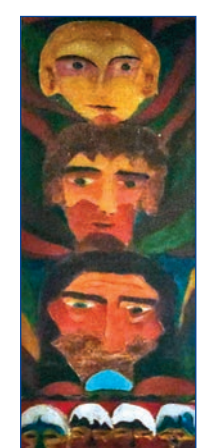

Lenuța (Ella) SPERIATU

Lenuța Ella Speriatu a absolvit în 2022 cursurile Centrului Cultural Județean Constanța, specializarea pictură. A participat la numeroase expoziții de grup alături de membrele Careului Doamnelor.

Florin Laurențiu STOICA (Stoika)

Florin Stoica este președinte al Fundației literar-istorice Stoicka și director al publicației „Independența română - Independența prin cultură“. Este autorul unor volume de poezie și de eseuri. Florin Stoica s-a afirmat și ca un artist plastic valoros prin sculpturile sale în lemn și picturile pe sticlă.

Seară metropolitană

Pagina realizată de **Daniela BĂDESCU** editor senior

La 15 septembrie, Biblioteca Metropolitană București a găzduit deschiderea stagiunii de toamnă a „Serilor Culturale Românești”, proiect organizat de Filiala „Cronica Timpului” a Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România. Evenimentul a debutat cu un moment solemn, în memoria lui Sorin Stanciu, fost președinte al UZPR, omagiat prin reculegere și evocarea plină de emoție a prof. univ. dr. Nicolae Vasile. „Dumnezeu să-l odihnească în pace și lumină!”, a fost urarea comună, care a încheiat momentul.

Invitatul special al serii a fost Geo Călugăru, poet, prozator și eseist cunoscut pentru sensibilitatea și forța cuvântului său. Tema propusă – viața, timpul și moartea – a avut ecoul unei meditații filosofice, dar și al unei confesiuni literare. Geo Călugăru a vorbit despre fragilitatea existenței,

despre nevoia de a da sens fiecărei clipe și despre felul în care moartea nu este un sfârșit, ci o trecere. Momentul său a atins apogeul atunci când, a recitat poezia „Timpul”.

Această ediție a fost dedicată poezilor George Bacovia și George Coșbuc, născuți amândoi în luna septembrie. Alegerea nu a fost întâmplătoare: cei doi, deși atât de diferiți ca stil și univers, reprezintă piloni ai literaturii române, două fețe complementare ale sensibilității naționale.

Despre George Bacovia, cel mai important poet simbolist român, a vorbit din nou prof. univ. dr.

Nicolae Vasile, printr-o disertație sugestiv intitulată: „Culegeți, voi, (...) gândurile mele”. Pornind de la titlu, acesta a conturat imaginea unui poet al interiorității, al neliniștii și al plumbului existențial, George Bacovia fiind un artist care a reușit să pună în cuvinte fragilitatea ființei confruntate cu absurdul.

În contrapunct, prof. univ. Corina Diaconescu a prezentat un portret

vibrant al lui George Coșbuc, poetul care a transpus cu fidelitate esența satului românesc. Dacă Bacovia a fost poetul neliniștii urbane și al singurătății, Coșbuc a rămas cronicarul lumii rurale, al obiceiurilor, al tradițiilor și al frumuseții simple.

Conform tradiției, evenimentul s-a încheiat cu un moment artistic de o

intensitate aparte, pus în scenă de Trupa „Teatrul NostruM'25 – UZPR, Filiala „Cronica Timpului”. Sub coordonarea doamnelor Rodica Subțirelu și Mariana Anghel, actorii: Marilena Caraghiaur, Doina Ghițescu, Ion Lorinczi, Daniel Neguț, Mariana Anghel, și Daniela Bădescu au dat viață poeziilor celor doi autori evocați, creând un mozaic interpretativ care a demonstrat încă o dată puterea teatrului de a face poezia accesibilă și emoționantă. Corina Vlad Diaconescu a acompaniat la pian,

adăugând o dimensiune muzicală subtilă, iar cantautorul Cătălin Pană a oferit un moment memorabil cu piesa „Ecou de romanță”, interpretată la chitară. Finalul serii a fost marcat de prezența sopranei Dana-Irina Giju, care a interpretat piesa „La Oglindă”, pe versurile lui George Coșbuc și muzica

TIMPUL
FILIALA „CRONICA TIMPULUI”
prezintă spectacolul
SEARĂ CULTURALĂ ROMÂNEASCĂ
INVITAȚII DISERTAȚII
NICOLAE VASILE: „CULEGEȚI, VOI, (...) GÂNDURILE MELE.”
CORINA VLAD DIACONESCU: GEORGE COȘBUC, POETUL SATULUI ROMÂNESC
Teatrul NostruM'25
ÎN DUA CONCURSUL ACTORI
Mariana Anghel, Daniela Bădescu, Marilena Caraghiaur, Doina Ghițescu, Ion Lorinczi, Daniel Neguț
ILUSTRATIA MUZICALĂ
Soprana Dana-Irina Giju: La pian, Corina Vlad Diaconescu; La chitară, Cătălin Pană
MODERATOR
PROF. UNIV. NICOLAE VASILE
COORDONATOARE TEATRUL NOSTRUM '25
RODICA SUBȚIRELU
MARIANA ANGHEL
Sediu Central
„Mihail Sadoveanu”
Str. Tache Ionescu nr. 4
Sector 1, București
**Luni, 15 septembrie 2025
ora 17.00**
INTRAREA LIBERĂ

lui Timotei Popovici. Momentul a devenit cu adevărat special atunci când întreaga audiență i s-a alăturat, cântând împreună cu artista. Aplauzele îndelungi au confirmat reușita unei seri memorabile, în care cultura a adunat oameni, emoții și tradiții într-un spațiu comun al spiritului.

Vă așteptăm cu drag la o nouă „Seară Culturală Românească”, în luna octombrie, tot la Biblioteca Metropolitană București, str. Tache Ionescu 4.

Universul dramaturgic al lui Vișniec în viziunea Trupe AGIR - ImpACT ART

Cronică teatrală – „Dă marea mai încet”

Seara de vineri, 19 septembrie, a adus în Sala AGIR o întâlnire cu totul specială între public și magia teatrului. Sub egida Trupe de Teatru AGIR – ImpACT ART, spectacolul „Dă marea mai încet”, inspirat din universul dramaturgic al lui Matei Vișniec, a reușit să creeze o punte subtilă între ludic și grav, între ironia fină și melancolia tandră a cuvintelor.

Textele lui Vișniec, puse în valoare printr-o interpretare atentă și expresivă a actorilor, au purtat spectatorii printr-un caleidoscop de emoții. Au fost puse în scenă mai multe momente și schițe, fiecare cu propria poveste, dar unite printr-o coerență subtilă: „Discurs politic I”, „Caii la fereastră”, „O doamnă cu un buchet de flori”, „Un scotch dublu”, „Nu iese fum fără foc”, „Un moment detestabil” și „Și nu poți să dai valurile mai încet?”, reunite în volumele: „Caragiale e de vină. Despre tandrețe. Teatru vag” și „Caii la fereastră. Ultimul Godot”.

Distribuția s-a remarcat prin diversitate și forță. **Mariana ANGHEL** și **Daniela BĂDESCU** au adus sensibilitate și profunzime personajelor feminine, în timp ce **Marius HERȘCU**, **Ion LORINCZI** și **Cristian ZAHĂRIA** au completat ansamblul cu nu-

anțe dramatice și ironice. **Vera LINGURARU** și **Mihai Cătălin PANĂ** au adus dinamism și energie, iar **George VLAICU** a îmbinat lirismul cu umorul, realizând momente memorabile. **Daniel NEGUȚ** a adăugat empatie și înțelegere prin jocul său, contribuind la ritmul viu al spectacolului.

O notă distinctivă a serii a fost componenta muzicală. **Marius IONESCU**, **Daniel NEGUȚ** și **Mihai Cătălin PANĂ** au interpretat cântece ce nu au fost simple interludii, ci veritabile extensii ale universului scenic. Muzica a subliniat mesajul textelor, adăugând culoare și emoție, creând punți subtile între public și actori.

„Caragiale a fost primul meu maestru în sens literar; de la el cred că mi se trage totul în ceea ce privește teatrul ca gen literar. Din acest motiv am decis să-i aduc un omagiu scriind la rândul meu o serie de «momente» și «schițe», mărturisesc Vișniec. Pornind de la această viziune, regia spectacolului a mizat pe simplitate, dar nu pe minimalism. Decorurile discrete și gesturile atent calibrate au permis textului să inspire, lăsând

imaginația spectatorilor să completeze tabloul. Alegerea a oferit fiecărui actor libertatea de a se exprima și a scos în evidență talentul acestora și frumusețea cuvântului rostit.

„Dă marea mai încet” nu este doar un spectacol, ci o invitație la reflecție asupra fragilității și bogăției vieții. Vișniec reușește, prin scriitura sa, să îmbine absurdul cu tandrețea, iar Trupa AGIR – ImpACT ART a transpus acest amestec cu autenticitate și pasiune.

La final, aplauzele îndelungate au confirmat reușita unei seri memorabile.

Publicul este invitat să revină pe 24 octombrie 2025, la Sala AGIR din Bd. Dacia nr. 26, sector 2, București, pentru a celebra împreună Armata Română prin spectacolul „Iubire în armată”.

Punți prietenești peste timp și spațiu

Interviu realizat de **George VLAICU**, Traducere prof. dr. **Isabel TISCHER**

*O delegație numeroasă, formată din oameni de artă și cultură brazilieni, în fapt scriitori foarte apreciați pe continentul sud-american, și nu numai, condusă de dr. Izabelle Valladares, presidente da Associação Internacional de Escritores e Artistas - Literarte, este așteptată să sosească în țara noastră la mijlocul acestei toamne. Cu trei dintre aceștia, **Eva Potiguara**, **Pietro Costa** și **Saidelles Bernadete**, am realizat următorul interviu „la distanță”, prin amabilitatea traducătoarei, prof. dr. **Isabel Tischer**, membră a Uniunii Scriitorilor din România.*

GEORGE VLAICU: Peste câteva zile veți veni pentru prima dată la București. Care sunt așteptările dumneavoastră de la această vizită?

EVA POTIGUARA: Sunt foarte nerăbdătoare. Nu știu ce mă așteaptă, dar intenționez să trăiesc

Eva POTIGUARA

un schimb cultural fericit și plăcut, precum și să împărtășesc cunoștințe decoloniale puțin cunoscute în Europa, prin intermediul literaturii indigene.

PIETRO COSTA: Așteptările mele sunt cât se poate de mari (și corecte). Și spun asta pentru că este vorba de o întâlnire literară și culturală între două

Pietro COSTA

țări a căror distanță geografică este compensată de apropierea lor în sensibilitatea artistică, în bogăția expresiilor, în valoarea cuvântului ca vector de umanizare, în viziunea poeziei ca manifestare a sufletului colectiv și a vitalității noastre. Cred cu tărie că vizita are un mare potențial de a consolida punți durabile de integrare și dialog între scriitorii și artiștii români și brazilieni. Și fiindcă am văzut pe Youtube câteva ediții ale emisiunii „Clipse și idei intersectate”, pe postul MPlus TV Internațional, din București, aș dori să o întâlnesc personal pe superba moderatoare și poetă **Cristiana Vărășteanu**, deopotrivă avocat de succes și pianistă!

SAIDELLES BERNADETE: Așteptarea mea este să pășesc pe meleaguri cu o bogată

Bernadete SAIDELLES

istorie seculară, întrucât România are o tradiție fantastică de a amesteca popoare cu culturi diferite, fiind capabili să lucreze împreună, contribuind la o efervescență a artelor, arhitecturii și a diverselor obiceiuri care au evoluat de-a lungul mileniilor. Va fi cu siguranță o incursiune într-o țară de vis la care nu poți visa vreodată, fiindcă orașele dumneavoastră medievale sunt pline de arte de toate felurile și din toate epocile, realizate de cei mai buni profesioniști din fiecare domeniu. Abia aștept să-mi simt sufletul pulsând în interiorul trupului meu, cu toate simțurile ascuțite, dornice să cuprindă în inimă, pentru ca mai apoi să transpun în poezii tot farmecul care a trecut prin mine. Curiozitatea mea culminantă este de a vizita Muzeul Național al Literaturii Române, Piața Revoluției, Ateneul Român, unde Filarmonica George Enescu și-a construit istoria. De asemenea, dacă este posibil, să confirm beneficiile terapeutice ale celebrei Fabrici de Sare, cu microclimatul său și tratamentul bogat în săruri minerale găsite acolo și recunoscute la

nivel mondial.

G.V.: Prin activitatea dumneavoastră, considerată aici de orientare liberală, cunoașteți, cel puțin în termeni generali, civilizația, arta și cultura României. Puteți numi câteva elemente comune care ne unesc spiritual și nu numai?

E.P.: Nu știu aproape nimic despre cultura poporului dumneavoastră. Am citit și m-am documentat puțin, dar prefer interacțiunea personală, imersiunea în mediul social și cultural cu oamenii și spațiul fizic. Pentru mine, nu ajungi să cunoști ceva sau pe cineva decât într-o relație afectivă și ecosistemică.

P.C.: România, situată între Munții Carpați și malurile Dunării, aduce cu ea misterele unei civilizații care vorbește cu timpul și îl extrapolează. Istoria sa ne încântă prin prezentarea rezistenței unui popor care nu și-a lăsat identitatea să se scufunde în fața valurilor invadatoare ale istoriei. Cultura românească este captivantă prin încântarea sa, motiv pentru care menționăm, cu titlu de exemplu, legende precum cea a lui Dracula și versurile răvășitoare ale lui Mihai Eminescu, o impunătoare voce poetică a țării. Muzica tradițională, impregnată de viori și ritmuri unice, trimite la o nostalgie ancestrală, un sentiment care seamănă interesant cu „saudade” brazilian.

În artă, talente precum sculptorul Constantin Brâncuși, a cărui operă sugerează o căutare acută a esenței spirituale a formei, trebuie întotdeauna recunoscute. Aici asistăm la încă o comuniune de perspective, căci există mulți artiști brazilieni pătrunși de dorința de a atinge invizibilul prin materie.

În ceea ce privește spiritualitatea, ambele popoare abordează o apropiere intimă cu sacrul, fie în misticismul ortodox al României, fie în religiozitatea sincretică a Braziliei. Invizibilul este o convivialitate, o rutină și o prezență, fie sub forma icoanelor aurite ale bisericilor din Maramureș, fie a cânturilor îngânate în templele de candomblé la umbra copacilor de mango.

O altă caracteristică remarcabilă a popoarelor noastre este rezistența în fața scenariilor nefavorabile, a violenței simbolice și sociale, din care se naște o artă multifacetată, creativă, îndrăzneță.

Poporul român cântă din toți rărunchii, chiar și în frigul implacabil al munților, iar muzicalitatea braziliană reverberează în fascinație și admirație în întreaga lume, chiar și cu deznădejdea maladiilor sociale.

S.B.: Brazilia și România au posibilitatea de a transforma sentimentele într-o cultură bogată. Atât aici, cât și acolo, muzica și poezia transpun dorul, memoria și speranța, creând un curent invizibil,

un ecou al tradițiilor care trebuie auzite în viitorul îndepărtat. Și mai mult, există ceva mai profund care să ne unească, o linie formată din melodii și cuvânt care traversează granițele. Cântecul românesc par să aducă șoapte ale strămoșilor, să traverseze oceane în ochii celor care le-au auzit, cu sufletul înflorind în lumina stelelor. Așa rezonază și dorul brazilian. Poezia lui Mihai Eminescu vorbește cu a noastră, care se naște între oceane, brize, diferite forme de nori și culori tropicale. Tocmai în dorința de a transforma emoțiile în artă ne recunoaștem pe noi înșine, națiuni care găsesc, în cuvânt și muzică, o căldură pentru spiritualitate.

G.V.: Fiind implicat/a profesional în tot ceea ce ți se dă de viața socială din țara legendarului Pelé, cum comentezi pe scurt evoluțiile din acest domeniu, în sectoare precum sănătatea, justiția, educația și mass-media, comparativ cu acum câteva decenii?

E.P.: În calitate de femeie indigenă, înțelegerea mea referitoare la evoluție sau la dezvoltare diferă foarte mult de gândirea occidentală. În general, conceptul de progres și evoluție este legat de dezvoltarea tehnologică, economică și științifică. Pentru mine, dezvoltarea sănătoasă este o relație armonioasă cu Pământul, ca mamă universală și dătoare de viață. Pentru mine, a fi evoluat înseamnă a ști să ascultăm vântul, să citești stelele, valurile mării, curenții râurilor, cântecele și durerile animalelor și ale pădurilor. Aceste moduri de înțelegere ale biodiversității ne oferă cunoștințe pe care nicio carte nu le-a publicat încă și nici cea mai importantă universitate nu a reușit să le analizeze. Ceea ce provoacă suferință astăzi țării mele, în ceea ce privește inegalitatea socială, problemele de mediu și rădăcinile adânci ale politicii coloniale capitaliste, este tocmai analfabetismul acestor moduri de înțelegere. Altfel, nu am asista la moartea ultimelor păduri și animale marine și sălbatică din biomele noastre. Ce rost are să avem trofee în fotbalul brazilian și să nu fim un exemplu mondial în ceea ce privește durabilitatea Amazonului și a celor 305 populații indigene? Am devenit scriitoare datorită acestei misiuni: să aduc în educație și în știință limbajul vieții bune a fraților noștri animale și copaci, a entităților noastre de apă, foc și aer. Încă mai cred că putem deconstrui paradigmele politicilor comerciale de consum și de dominare a naturii, către o perspectivă mai dialogică în raport cu viața și cu celălalt.

P.C.: În ultimele decenii, Brazilia a înregistrat progrese substanțiale, chiar și în condiții de inegalitate puternică, în domenii sensibile ale domeniului social. În domeniul sănătății, consolidarea Sistemului Unic de Sănătate (SUS), de la crearea odată cu Constituția din 1988, a extins considerabil accesul populației la asistență medicală, vaccinare în masă și campanii de prevenție. Chiar și cu probleme de finanțare și de gestionare, SUS se evidențiază ca unul dintre cele mai mari sisteme de sănătate publică de pe planetă. În domeniul educației, țara a extins accesul la învățământul obligatoriu și superior, prin politici precum Fundeb, ENEM și creșterea numărului de universități federale. Cu toate acestea, calitatea educației obligatorii și inegalitățile regionale și socio-economice sunt încă la un nivel destul de precar. În domeniul justiției, redemocratizarea a consolidat instituțiile și a promovat deschideri semnificative pentru a încuraja dezbaterile privind Drepturile Omului, Justiția Restaurativă, abordarea

disparităților rasiale și sociale, Procuratura și Biroul Apărătorului Public ca instrumente ale cetățeniei. Pe de altă parte, mass-media a fost nevoită să facă față unor schimbări drastice odată cu apariția internetului și a rețelelor sociale, care au condus la democratizarea producției de conținut și la diseminarea vocii populare, în timp ce au apărut provocări legate de dezinformare, polarizare și concentrarea marilor grupuri media.

Pe scurt, Brazilia a făcut progrese în ceea ce privește incluziunea, accesul și vizibilitatea, dar încă mai are de parcurs un lung drum colectiv și democratic pentru a realiza o societate mai justă, mai echitabilă și mai critică.

S.B.: Brazilia a trecut prin transformări semnificative în ultimele decenii. Deși a existat o creștere, mai sunt multe de îmbunătățit în domeniul

dr. Isabelle Valladares. conducătorul delegației

sănătății, educației și justiției. Avansăm în ceea ce privește politicile publice și accesul la informație dar, cu toate acestea, există încă mari provocări care trebuie depășite. Mass-media a devenit mai rapidă și mai variată, oferind transparență lumii în multiplele sale realități. Brazilia legendarului Pelé rămâne o țară a contrastelor, dar niciodată pierzându-și speranța. Continuăm să ne mișcăm, deși există întotdeauna multe lumini și umbre, avansând cu timiditate cu lecțiile învățate din trecut. Mass-media noastră este un far care iluminează inegalitățile, avertizând asupra importanței transparenței pentru cei care dețin funcții publice. Speranța este un steag care flutură la orizont arătând direcția de urmat, deoarece brazilienii cred întotdeauna într-o zi de mâine mai bună.

G.V.: La nivel instituțional și după percepția dumneavoastră, cum apreciați colaborarea dintre țările noastre în sectoarele menționate mai sus? Sunt suficient de valorizate schimburile de experiență?

E.P.: Din păcate, schimburile sunt adânc înrădăcinate în interese comerciale și politice de manipulare a puterii. Nu putem fi naivi cu privire la faptul că schimburile dintre majoritatea țărilor se bazează pe compensații reciproce sau pe subjugarea celui mai puternic asupra celui mai slab. Cu toate acestea, unii lideri au căutat un dialog mai umanizat, atent la valorificarea schimburilor culturale între cunoștințele fiecărei țări. Puțini șefi de stat se exprimă în favoarea problemelor sociale într-un mod democratic și sensibil. Sper că și alte națiuni pot dezvolta schimburi și festivaluri cultural-artistice precum cel pe care organizația noastră îl planifică în România. Este ceva rar și emergent pentru segmentele educației și diversității

culturale. Sper că astfel de proiecte se vor extinde și vor fi privite ca exemple de urmat în practica politicilor publice și sociale. Sunt recunoscătoare pentru invitație și sper să pot îndeplini obiectivul schimburilor culturale de pe ordinea de zi.

P.C.: Există o colaborare instituțională importantă între Brazilia și România în domenii sociale precum sănătatea, justiția, educația și mass-media, care poate fi îmbunătățită astfel încât să atingă un nivel de excelență.

În domeniile diplomatic și academic, există proiecte de schimb, cooperare tehnică și parteneriate în domenii precum învățământul superior, drepturile omului și promovarea culturală. Există acorduri de mobilitate între universitățile din ambele țări, iar literatura braziliană este din ce în ce mai des prezentă în România și viceversa, datorită evenimentelor și acțiunilor ambasadelor. În ceea ce privește sănătatea, ar putea exista mai multe parteneriate bilaterale pentru cercetare, formarea profesioniștilor și sistemele publice universale, în vederea îmbunătățirii practicilor de echitate, finanțare și descentralizare în sistemele de sănătate în vigoare în fiecare țară. În domeniul justiției, Brazilia și România au luat măsuri pentru a-și moderniza instituțiile, pentru a îmbunătăți accesul la justiție și pentru a crea mecanisme de combatere a corupției. În ceea ce privește mass-media, parteneriatele la nivel instituțional sunt încă limitate, astfel încât un efort reciproc de calificare și de extindere a dialogului între vocile din America Latină și Europa de Est ar fi foarte binevenit. Cred că totul pledează în favoarea unor schimburi mai umane și mai edificatoare între cele două țări.

S.B.: Observ că Brazilia și România, la nivel instituțional, încearcă să consolideze legăturile în domenii precum știința, educația și cultura, însă există un teritoriu larg de oportunități care pot fi explorate. În ceea ce privește schimbul de experiențe, acestea sunt extrem de valoroase, mai ales atunci când implică arta și cultura, creându-se legături care apropie națiunile noastre într-un mod viu și afectuos. Cred că în momentul în care vom putea transforma fiecare întâlnire în dialog, iar experiențele noastre împărtășite în lecții învățate, cu siguranță ambele țări vor avea un nou orizont care se va desfășura înainte asemenea unui far care ghidează navele. Colaborarea în fiecare inițiativă este sămânța semănată în sol, având nevoie de îngrijire de cooperare pentru a înflori în soarele noilor posibilități.

G.V.: Cel mai mare Institut Eminescu din lume se află la Universitatea din São Paulo. Ce ne puteți spune despre imaginea nemuritorului poet român Mihai Eminescu în cultura braziliană?

E.P.: Nu cunosc foarte bine. Eu sunt din nord-est. São Paulo este o altă regiune, dar am citit cât de cât din creația lui Eminescu. Îi apreciez poezia tenace a contrastelor dintre viața reală și libertate, tonul său de pesimism aparent, pe care îl interpretez ca pe o denunțare a societății burgheze și patriarhale. Viața lui inspiră și subliniază nevoia de libertate a omului. Tânărul care nu acceptă să fie înlăunțat de regulile aristocrației europene și rezistă să se alăture artiștilor ambulanți marginalizați ai vremii sale. Căutarea sa existențială îi încadrează principiile în afara standardelor vremii. A fost un pasionat de viața în aer liber și în afara celor

patru pereți. Aceste interpretări ale modului său de viață îmi amintesc de o confruntare personală cu societatea vremii sale. Inclusiv familia sa, care nu îi accepta personalitatea artistică și revoluționară, el a rezistat rupând literalmente legăturile patriarhale. Impulsul său visceral pentru libertate, poezie, artă și creativitate are similitudini cu unele dintre principiile decoloniale pe care le apăra popoarele indigene. Poezia sa emană angoasă și afecțiune, în același timp cu pierderi, dorințe și regrete a ceea ce ar putea fi dacă realitatea nu ar fi cea pe care o trăiește el. Subliniez viziunea mea asupra vieții și operei autorului prin prisma antipatriarhală a dramelor și modurilor de viață occidentale. Desigur, în literatura braziliană, el va primi perspective diferite în raport cu mișcările sale clasice.

P.C.: Moștenirea lui Mihai Eminescu a fost promovată cu mare respect și într-un mod din ce în ce mai robust în mediile academice și literare. De fapt, cel mai mare Institut Cultural Mihai Eminescu din afara României se află la Universitatea din São Paulo. Eminescu, considerat cel mai mare poet în limba română, este adesea comparat cu figuri precum Fernando Pessoa sau Castro Alves pentru lirismul său profund, angajamentul visceral față de teme naționale și universale și dialogul palpitant pe care îl realizează între filosofie, natură și sentiment. Versurile sale sunt încărcate de o spiritualitate melancolică și de o estetică sublimă, rezonând cu spiritul brazilian, în special în tradiția romantică, simbolistă și modernistă, care elogiază în special subiectivitatea, neliniștea existențială, frumusețea și căutarea absolutului. La Álvares de Azevedo, de exemplu, există orizontul comun al singurătății taciturne și al pasiunii idealizate care străbat romantismul întunecat; la Cecília Meireles, o înclinație spre contemplarea efemerului și un lirism sublim care vizează uneori transcendentul; la Augusto dos Anjos, reflecții asupra condiției umane, revelații despre abisurile sufletului; la Cruz e Sousa, cuvinte puternice de simbolism, durere estetică și transcendență etc. Opera lui Eminescu are capacitatea de a sensibiliza cititorii din Brazilia datorită valorii sale atemporale, de aceea aș dori să laud inițiativa Universității din São Paulo, în speranța că vasta colecție de cunoștințe și experiențe a celui mai mare poet român va fi extinsă tot mai mult pentru generațiile actuale și viitoare, ridicând-o la statutul de patrimoniu cultural mondial.

S.B.: Poetul român Mihai Eminescu este văzut în cultura braziliană ca un simbol al lirismului universal, deoarece vorbește direct sufletului atunci când trece granițele. Deși opera sa nu este cunoscută publicului larg, el se bucură de o mare admirație și respect în cercurile literare și academice, în special prin activitatea desfășurată la Institutul Eminescu al Universității din São Paulo, care a devenit o punte între cele două țări. Cu siguranță pentru noi, poezii brazilieni, Eminescu este un fel de rudă îndepărtată, care într-o altă limbă și într-un alt timp, a transformat emoțiile și experiențele în eternitate. Poezia sa își are esența, ca și a noastră, în iubirea de natură, cunoașterea de sine, contemplarea a ceea ce este efemer, încercând să pună în cuvinte ceea ce numai sufletul în infinitatea sa reușește să atingă.

G.V.: Aveți vreun mesaj pentru cititorii revistei *CRONICA TIMPULUI*, editată de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România?

E.P.: Pot să vă trimit câteva pasaje dintr-o cronică pe care am publicat-o recent în rubrica mea din „Potiguar Notícias”: <<Este timpul să confruntăm discursul cu faptele: fără investiții structurale în biblioteci, fără achiziționarea de colecții literare diverse și actualizate, fără formarea bibliotecarilor și aplicarea legii, promisiunea educației incluzive rămâne în continuare o bucată de hârtie care nu devine niciodată realitate. Gândiți-vă la o sală de lectură în care fiecare elev îi întâlnește, cot la cot, pe Davi Kopenawa și Eliane Potiguara, Ailton Krenak și Conceição Evaristo, Daniel Munduruku și Márcia Kambeba, Kaká Werá și Djamila Ribeiro – voci indigene și negre care povestesc alte versiuni ale istoriei și culturilor reduse la tăcere. Vă puteți imagina un proiect școlar în care literatura neagră și indigenă să provoace dezbateri, să rupă paradigmele patriarhale și să sfideze normele și canoanele occidentale? (...) Absența bibliotecilor nu produce doar analfabeți funcționali, ci și analfabeți critici, incapabili să reflecteze asupra propriei identități. Fără acces la cărți care fac ecou vocilor indigene, negre, periferice și feminine, o întreagă generație crește fără să se recunoască pe sine. Invizibilitatea devine norma, tăcerea devine regula, iar gândirea critică rămâne înăbușită. (...) În fiecare școală, biblioteca ar trebui să fie o comoară existențială de descoperit, și nu „pivnița uitată”. Bibliotecile nu sunt depozite de cărți – sunt spații de amplificare a conștiinței, de circulație a cunoștințelor, de întâlnire între culturi. Fiecare carte de acolo este un teritoriu de rezistență, o recuperare istorică. (...) În acest sens, o școală fără bibliotecă este o societate fără memorie – pe punctul de a repeta aceleași nedreptăți. A investi în aceasta înseamnă a permite cuvântului public să nu mai fie doar retorică și să se transforme în noi cunoștințe și practici decoloniale, antirasiste și antipatriarhale. Atunci când nu investești în lectura decolonială, nu doar reduci la tăcere vocea – reduci la tăcere posibilitatea de transformare socială. (...) Vă invit să vă alăturați nouă. Apărați și investiți în literatura decolonială, care provoacă răsturnări conceptuale și culturale, care înfruntă fascismul deghizat în dogme sociale în numele „progresului și dezvoltării” unei societăți tot mai lipsite de umanitate și respect pentru diversitate>>.

P.C.: Cu mare entuziasm, delegația braziliană se pregătește să participe la apreciatul Festival Internațional de Poezie de la București – eveniment înființat în 2012 și promovat de Muzeul Național al Literaturii Române (MNL), care reunește voci semnificative ale scenei poetice mondiale. Aceasta este o ocazie extraordinară de a consolida legăturile culturale dintre Brazilia și România. Aș dori să adresez un compliment special domnului ambasador Ricardo Guerra de Araújo și remarcabilei echipe de la Ambasada Braziliei la București, pentru că au făcut posibilă această oportunitate valoroasă de a purta literatura braziliană peste mări și țări. Îmi exprim recunoștința față de Președintele Literarte - Asociația Internațională a Scriitorilor și Artiștilor, doamna Izabelle Valladares, pentru munca sa lăudabilă în favoarea vizibilității și valorificării talentelor braziliene pe scena internațională. Aș dori, de asemenea, să le mulțumesc colegelor și colegilor care mă însoțesc în acest remarcabil schimb literar și cultural; domnului avocat doctor George Vlaicu, scriitor, producător de televiziune

și ziarist, până ieri redactor-șef adjunct al revistei *Cronica do Tempo*, pentru inițierea acestui interviu și încurajarea dialogului cultural; doamnei Andreea Constantin, responsabilă pentru Sectorul Cultural din cadrul Ambasadei Braziliei la București; doamnei doctor în filologie Isabel Tischer, profesoară de portugheză și traducătoare, pentru înlesnirea contactelor care au culminat cu această onorantă invitație de a dialoga cu cititorii revistei *CRONICA TIMPULUI*. A pune Brazilia în cuvinte înseamnă, de asemenea, a-i împărtăși paradoxurile și magia. Așa cum cântă Chico Buarque, „în ciuda ta, mâine va fi o altă zi”, amintindu-ne de forța transformatoare care vibrează în inima populară. Caetano Veloso, la rândul său, subliniază pluralitatea noastră de atât de multe și nenumărate accente atunci când spune: „patria mea este limba mea”, în timp ce Jorge Ben Jor zâmbește la cerul tropical „binecuvântat de Dumnezeu și înfrumusețat de natură”, chiar dacă frumusețea trebuie adesea să facă față rănilor inegalității. Elza Soares, cu luciditate cetățenească, face să răsună dorința de dreptate socială: „cea mai ieftină carne de pe piață este carnea neagră”, dând glas strigătului înăbușit al multora. Conceição Evaristo, cu vigoarea strămoșilor săi, rupe spirala tăcerii: „au uneltit să ne omoare, dar noi am uneltit să nu murim”. Manuel Bandeira, în a sa „Steaua dimineții”, dă strălucire unui lirism plin de speranță, în ciuda durerii care trăiește sub acoperișurile melancoliei și frustrării, iar Adriana Calcanhotto, cu ochii mirați, spune: „umblu prin lume, fiind atentă la culorile cărora nu le știu numele”. Astfel de versuri alcătuiesc vasta tapiserie a brazilianității, ca și cele ale unor poeți de talia lui Drummond, care, chiar și în fața „unei pietre în mijlocul drumului” și a caselor zidite cu teamă cu cărămizi tari, și-a învins „retinele obosite” și a reușit să urce panta neliniștii, construind o moștenire literară extraordinară, sau Manoel de Barros, care întrezărea o frumusețe grandioasă în simplu, fără a fi simplist („prețuiesc viteza broaștelor țestoase mai mult decât pe cea a rachetelor/Am în mine o întârziere a nașterii/Am fost echipat să îmi placă păsărelele/Am multă fericire pentru asta/Curtea mea este mai mare decât lumea). Cu această identitate multifacetată, alcătuită din soare și furtuni, samba și bossa nova, din visuri care rezistă, din dureri care dansează, din speranțe care nu se reduc la tăcere, întindem mâna României, siguri că întâlnirea noastră va fi doar preludiul unei aventuri lungi și colective, tot mai calde în versuri, îmbrățișări, cercuri de lectură și orizonturi schimbate. Cititorii care vor să cunoască mai mult din activitatea mea, mă pot urmări pe https://instagram.com/pietrocosta_poeta

S.B.: Cititorilor *Cronicii Timpului* le trimit îmbrățișarea mea, pentru că oceanele ne separă, dar cerul înstelat ne unește. Fie ca această revistă să traseze în continuare noi orizonturi ca sursă de speranță pentru o lume mai bună. După mine, cuvintele au puterea de a aduce pacea acolo unde este război, inclusiv în interiorul fiecăruia dintre noi. Ele sunt cele care oferă posibilitatea schimbărilor, încurajărilor, de a arăta alte unghiuri ale aceleiași probleme și de a înmuia idei ascuțite care rănesc inutil. Depinde de noi, poezii, să pescuim lumina acolo unde este întuneric și să facem poezia noastră să se reverse, unind Brazilia și România pe un pod al speranței!

Un remarcabil eveniment editorial multicultural

Adrian POPA

În 2024, a apărut la editura târgovișteană REEA o bijuterie de carte, care se oferă fericitului posesor ca operă beletristică, drept cronică istorică, microexpoziție de grafică și recital actoricesc de înaltă ținută. Și-au dat mâna întru această împlinire: maestrul artelor vizuale Valentin Tănase - prefațatorul și autorul celor douăsprezece ilustrații ale cărții, maestrul scenei românești Maria Ploaie și Tudor Gheorghe, motivați de mărturia istorică, izvorâtă dintr-o legendă, ARHANGHEL a scriitorului Vasile Lupașc Sfinteș.

Încă din prefață suntem avertizați de maestrul Valentin Tănase, el însuși istorisitor de legende ale românilor („cu pensula și cu pana“), că povestea din **Arhanghel** nu-i deloc un basm, ci o redare cât se poate de reală a „personalității și faptelor memorabile ale celui care a fost stolnicul Stroe Buzescu“, cioplită în piatră după dictarea stolnicesei Sima Buzescu, devotata și vajnica soție a unuia dintre membrii familiei de stâlpi de susținere ai lui Mihai Viteazul.

precum stolniceasa Sima, ce te-a înveșnicit în memoria neamului“.

Dar să ne oprim aici fiindcă nu l-am sfințit încă pe stolnicul Stroe Buzescu. Deși astfel de „sacrilegii“ au mai fost săvârșite. În urmă cu peste douăzeci de ani, părintele Adrian Beldianu, pe atunci paroh al bisericii Mănăstirii Mihai Vodă (cea translatată din Dealul Spierei) a scris un splendid și amplu acatist al lui Mihai Viteazul. Era doar una din acțiunile pe care le întreprindeam, pentru canonizarea Marelui

în țară și străinătate (din Franța până în China), fiind recunoscut ca cel mai important portretist istoric. Când vorbește despre opera sa, maestrul nu omite niciodată să amintească despre ilustrația de carte și despre benzile desenate. Și o face cu mândrie!

Scriitorul Vasile Lupașc Sfinteș, în osteneala de a aduna probe pentru clădirea adevărului istoric în legătură cu bălălia cu tătarii de pe Teleajen, face cu delicatețe o corectură în poezia respectivă a lui Dimitrie Bolintinenu, care a confundat „pe Stroe cu fratele său Preda“ („care mi se pare un detaliu neesențial“ spune autorul).

În aceeași postfață, autorul ține să amintească pleiada de mari căpetenii ale lui Mihai Viteazul și ce contribuții au avut ei în urcarea pe tron, în timpul domniei, în derularea relațiilor diplomatice cu străinătatea. Să nu uităm valoarea de document a reproducerii textului de pe piatra tombală a lui

Stroe Buzescu de la Stănești, un posibil viitor loc de pelerinaj.

Scriitorul Vasile Lupașc Sfinteș încheie **Postfața** cu o confesiune - angajament, aceea că este părtaş la o strădanie colectivă de documentare academică în vederea redării istorico - veridic a celor trei frați ai familiei de cavaleri Buzescu: Preda, Radu și Stroe, dintre care pe „Prâslea“, istoricul Nicolae Iorga îl socotea „boierul mai mare decât domnul“.

Și ca isprava editorială de la Târgoviște să fie cât mai aproape de desăvârșire, ea ține să ne mângâie și auzul cu superbe voci de povestitori - cronicari Maria Ploaie

și Tudor Gheorghe, voci care-ți pătrund în suflet, răscolindu-l, tonalități de voci care prin adresările din timpuri apuse, conservă izul de legendă. Când ai terminat de citit cartea, simți nevoia să recitești măcar anumite pasaje, unele grăiri ale stolnicesei Sima fiind adevărate perle aforistice.

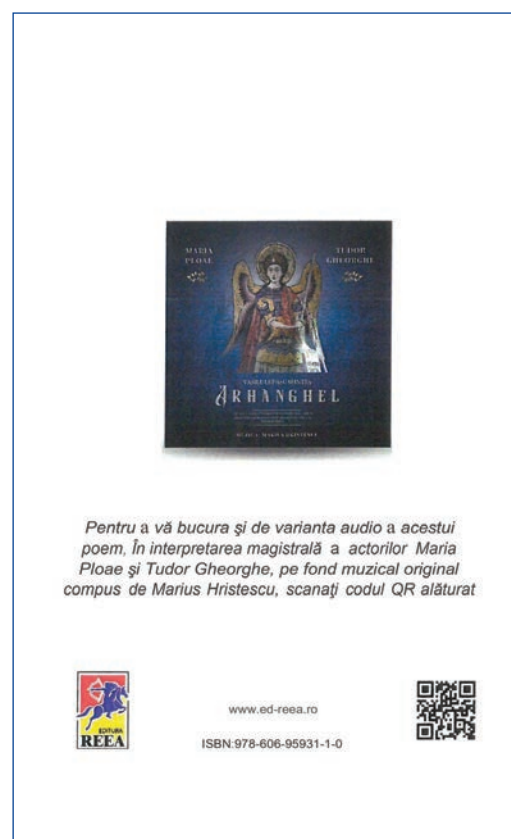
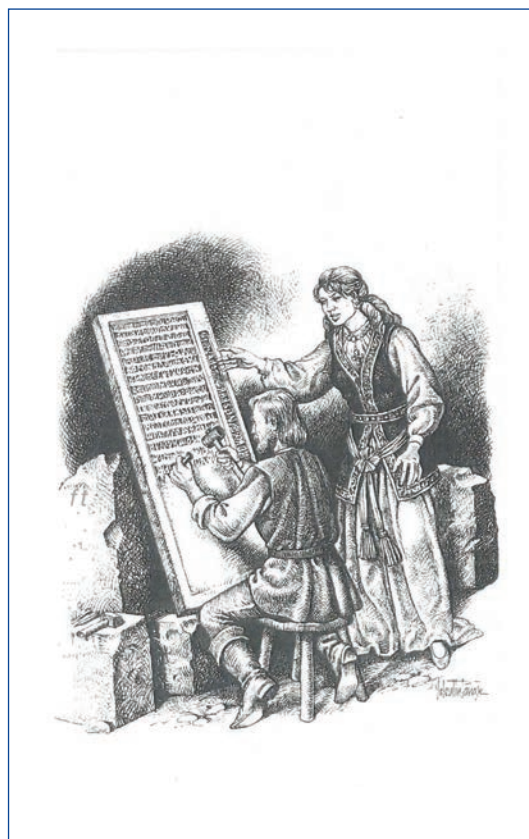
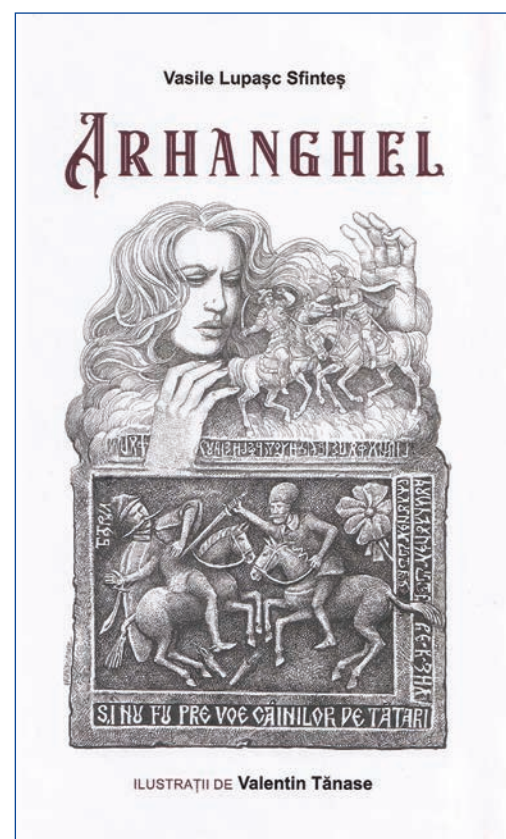
Dar nu vă grăbiți să reîncepeți lectura.

Vă dau o rețetă pe care am descoperit-o și probat-o de câteva ori: Așezați comod în fotoliu cu o veioză la stânga sau la dreapta (depinde cum e poziționat fotoliul) care să lumineze poza cu stolniceasa Sima și pietrarul Nicolae. Dați drumul înregistrării celor două voci superbe ale actorilor Maria Ploaie și Tudor Gheorghe, depănând dialogul protagoniștilor din **ARHANGHEL**.

- Bate pietrare, dăltuiește și nu mai lăcrima ca o muiere din cele slabe! Mă vezi pe mine că plâng?

Of, tare mai seamănă slovele tale de piatră cu oasele albe ale celor stinși!

Să învețe piatra asta povestea lui Stroe și să o spună tuturor celor ce se vor petrece peste aceste pământuri, până la capătul veacurilor!

Insertiile, complexările autorului privind prietenia fecioarei Sima cu lupii, întâlnirea soților Stroe și Sima Buzescu cu Domnul Mihai Viteazul și câte altele, nu fac decât să păstreze izul de legendă; sunt ca niște metafore, figuri de stil menite să poleiască portrete și caractere.

Urmărind dialogul protagoniștilor din carte, îmi sună în cap ca un **acatist** citit seara sub Pantecrator, ca spre exemplu când jupâneasa Sima îi amintește pietrarului ce spunea porunca Basarabilor: „Să prețuiești la fel de mult învățătura poporului tot ca și vitejia oștenilor. Fără una dintre aceste două, țara se va nărui?“ Sau: „Să nu dai dreptatea pe pace, pentru că nedreptăți se vor întări și cu timpul nu-i vei mai putea răpune, iar răul lor va împărăți lumea“.

Atunci îmi vine a mă adresa lui Stroe Buzescu printr-un acatist nescris încă:

„Bucură-te Stolnice Stroe că în momente de mare cumpănă pentru țară și neam ai fost alături de Domn (mai întâi de Marele Voievod Mihai Viteazul și mai apoi de Radu Șerban) și i-ai servit cu eroism“.

„Bucură-te jupâne Stroe Buzescu că ai avut parte de o soție iubitoare, credincioasă și aprigă

Voievod Mihai Viteazul, o mână de oșteni creștini ai ortodoxiei române.

După ce sfârșesc de scris piatra cioplită după dictare, cu istorisirea ultimilor vorbe ale lui Stroe Buzescu înainte de moarte și ultimile cuvinte ale pietrarului Nicolae al lui Dobre de la Jiu, adevărate testamente sfinte de români iubitori de țară, autorul Vasile Lupașc Sfinteș mai adaugă o postfață, în care vine cu unele mărturii de suflet și cu unele exprimări din clasici despre Stroe Buzescu, ca de la martori foarte serioși, despre cum a fost stolnicul.

Bineînțeles că un reper principal în alcătuirea editorială a cărții a fost pentru autor, încă de pe când era tânăr, ilustrațiile și benzile desenate ale maestrului Valentin Tănase. Dumnezeu i-a recompensat marea admirație pentru pietrar cu această colaborare fericită, rodnică. Plurivalentul artist plastic Valentin Tănase, sculptor (specializat în figuri istorice), autorul statuii ecvestre a lui Mihai Viteazul din bulevardul Timișoara, dedicată dintru-nceput Marelui Voievod, spre deosebire de cea din Piața Universității, expoziții nenumărate de pictură

Fascinanta Sardinia

Radu LEVÂRDĂ

La finele a opt zile petrecute în Sardinia cu un grup Senior Voyage al Christian Tour consemnez o bună parte din impresiile acumulate în una dintre cele mai frumoase excursii, conform părerii majorității turiștilor.

Am ajuns la Alghero, cu un avion al companiei Wizz Air, după trei ore și jumătate, făcând o escală nedorită la Roma, datorită unei defecțiuni a aparatului de zbor. Ne-a preluat ghida Andreea, și omologul ei Franco, care ne-au însoțit spre elegantul autocar condus de șoferul localnic Marco. La capătul altor aproape trei ceasuri am ajuns la hotelul de patru stele Costello din Arborea în apropierea bazei hipice Horse Country Resort. Ne-am cazat, încărcăți de prima impresie oferită de Andreea, care ne detaliasa pe parcurs ce urma să vedem în sejurul nostru.

Am reținut, printre altele, că Sardinia e a doua insulă a Italiei, cu o suprafață de 24.090 kilometri pătrați și o populație de peste 1,6 milioane locuitori, situată la o altitudine de 384 metri deasupra nivelului Mării Mediterane. Până la 1720, când a devenit regat independent, cu capitala la Torino, sub casa familiei de Savoia, au trecut pe aici fenicienii, grecii, cartaginezii, genovezii, pisanii, aragonezii, habsburgii. Sub conducerea ultimului

rege, Victor Emanuel al II-lea, ajuns apoi rege al Italiei, regiunea a prosperat, iar capitala s-a mutat la Cagliari. Una dintre cele patru provincii actuale ale Sardiniei, alături de Sassari, Oristano și Nuoro, pe care aveam să le vizităm în zilele următoare.

Am început cu Cagliari, un oraș plin de atracții turistice, protejat de vechi fortificații și vestigii ale epocii medievale, construit pe șapte coline calcaroase, devenite ulterior cartiere de locuit. Am trecut prin piața Carlo Alberto, oprindu-ne la impunătoarea catedrală Santa Maria, încărcată de șapte secole de istorie, cu trei altare de fiecare parte, icoane ale sfintei Maria, precum și ale lui Ioan Botezătorul, Mihail, Francisc de Asissi, Saturnino, apărător al orașului și, desigur, a lui Iisus Hristos. Mergem apoi spre Primăria construită între anii 1899-1907, apoi pe via Roma, admirând casele în stil Art Nouveau și sard, turnulețele sub formă octogonală. Până să ajungem la portul internațional, cu vedere la golful Cagliari, ne oprim privirile la bastionul San Remy, cu arcul de triumf, simbol al fortificațiilor aragoneze. Nu puteam ocoli cele trei turnuri, ale elefantului, vulturului, San Pangrazio și Palatul Regal.

A urmat o zi plină, în care am trecut prin Porto Cervo, Porto Rotondo, Costa Smeralda, Olbia. Porto Cervo, sub forma unui cerb, are o arhitectură unică în lume, în culori pastel, cromatici mediteraneene,

înconjurată de garduri vii, cu numeroase case de vacanță, printre care cele ale lui Silvio Berlusconi, Alberto Tomba, Michael Schumacher sau Naomi Campbell, biserica Stela Maris, piața Principelui.

După 25 de minute ajungem cu autocarul la Porto Rotondo. Trecem per pedes pe cele două podețe, pe lângă canale, până la piațeta San Marco, cu o bisericuță de granit și patru clopoței la intrare. Ne oprim și în portul cu circa 800 de nave pentru a savura...o înghețată delicioasă.

La Costa Smeralda sunt numeroase golfulețe, cu plaje mici și nisip alb, căsuțe din blocuri de piatră și granit, stejari de plută, cu ramuri răsucite și frunze veșnic verzi. Sosiți la Olbia, intrăm în biserica San Paolo, cu șase capele și o cupolă din ceramică specifică stilului roman al anului 1747, renovată în 2000. O luăm apoi pe Corso Umberto I, via Campani, spre Primărie, piețele Margherita (prima regină a Italiei) și Giacomo Matteotti, fântâna celor trei Venus, în apropierea căreia se făceau execuțiile în Evul Mediu.

În altă zi am poposit la Sassari, al doilea oraș ca mărime și al cincilea din Italia, cu 128.000 de locuitori, străzi înguste, monumente frumoase, Piazza Italia, cu faimosul Palazzo della Provincia și Giordano, catedrala sfântul Nicolae, din secolul XIII, reconstruită în stil gotic catalan ornamentat, Palazzo Ussin, cu arhitectură renascentistă, Corso Vittorio Emanuele, principala zonă pietonală, trecem pe lângă prima universitate din Sardinia și cea mai bună facultate de medicină veterinară din Italia, palatul Ducal din a doua jumătate a secolului XVIII, Teatrul Civic, făcut de pisani, Piața d'Italia, cu statuia lui Vittorio Emanuel al II-lea.

La zece kilometri de Sassari, admirăm Castelsardo, situat pe un platou stâncos, cu vedere panoramică spre insula Corsica, o bisericuță din secolul XIII, Doria, sediul familiei cu același nume,

cu un turn cilindric renovat în secolul XX și portul.

La Alghero, oraș cu 45.000 de locuitori, și aeroport internațional, denumit Barceloneta Sardiniei, se scot din mare corali roz, prelucrați și comercializați tot aici. Are câteva morminte subterane și o necropolă, rămășițe ale unor vile din epoca romană, fortificații cu șapte turnuri, pe malul mării, promontoriul Capocaccia, în forma unui uriaș adormit, catedrala Santa Maria Imaculata, dn 1593, cu șase cupole, statui de marmură. Aici s-au făcut filmări în 1967 și 1982 după romane ale scriitoarei Agatha Christie.

Altă zi a fost rezervată vizitării orașului Nuoro, supranumit Atena sardă, cu cel mai mare lac artificial, Omodeu, lung de 22 km, o catedrală

din secolul XIX, în stil neoclasic, cu șase capele. Urcăm apoi spre Ogliastra, zona cu cei mai mulți centenari din Italia și luăm prânzul la pensiunea agroturistică de păstori a lui Mario, unde ne delectăm cu berbecuți, purceluși de lapte și vin roșu.

La Orgosolo, în zona așa numiților bandiți de munte, oraș cu numai 3900 de locuitori, a fost ucisă cu 74 de pietre adolescenta de 16 ani Antonia Messina, beatificată ulterior de papă. Tot aici s-a turnat filmul Bandiții din Orgosolo, regizat de Vittorio de Seta în 1960. În acest orașel are loc tradiționalul carnaval Mamoriada, cu dansatori mascați, care alungă răul.

Încheiem cu popasul la Bosa, situat pe râul Terno, în provincia Oristano, oraș ale cărui case au fațade

viu colorate, castelul Seravelle, din secolul XIII, fondat de familia Malaspina, cu ziduri, turnuri și capele, situat în centrul istoric, biserica San Pietro, din secolul XI, cel mai vechi monument religios în stil gotic-romanesc, bine conservat, catedrala Imaculata Concepție, în stil baroc, de secol XII, reconstruită 700 de ani mai târziu.

În ultima seară am asistat la un minispectacol oferit de artiști locali, care ne-au prezentat cântece și dansuri din diverse zone ale Sardiniei.

Mai erau multe locuri superbe de văzut în Sardinie, la care mi-am propus să ajung într-o viitoare escapadă turistică.

De vorba cu Maria DOHOTARU

Corina VLAD DIACONESCU

Scopul unui interviu este acela de a afla, de la și despre o persoană, lucruri noi și interesante.

Deși o cunosc de peste 20 de ani, am devenit prietene bune, mai sunt încă multe de aflat despre Maria Dohotaru.

C.V.D. - Te rog să-mi spui dacă te-ai gândit vreodată că un scriitor renumit, precum prof. univ. dr. Mihail Diaconescu, va spune despre tine, Maria Dohotaru, că ești o adevărată Doamnă a culturii române? A declarat acest lucru nu numai pentru că, din momentul în care te-a cunoscut, a tipărit aproape toate volumele sale la Editura Magic Print și la tipografia pe care le conduci, la Onești, ci și pentru paleta largă de preocupări și activități culturale pe care le desfășori la nivel național.

M.D. - Domnul profesor Mihail Diaconescu (Binecuvântată fie-i memoria!) avea mare încredere în mine. Îmi aprecia munca. Era foarte pretențios, începând de la calitatea hârtiei, a literelor, a tehnoredactării, a cartonului pentru copertă, a aranjării în pagină, toată operațiunea de tipărire era atent urmărită. Împreună cu echipa mea de profesioniști, am răspuns foarte bine exigențelor Domniei Sale. Sunt în total 10 volume ale sale, care poartă pe copertă și numele Magic Print, Onești.

Se poate observa că toate aceste volume se constituie într-o unitate în varietate. Ne înțelegeam foarte bine, ne respectam și pot chiar spune că eram prieteni. Mi-a dat multe sfaturi bune. Datorită domnului profesor am avut prilejul să cunosc mari personalități, creatori de literatură, cercetători și nu numai. Se bucura de fiecare succes al meu și al echipei de la Onești.

C.V.D. - Cu ce ai început? Cu editura sau cu tipografia?

M.D. - În 1998 m-am alăturat fiului meu, Marian, la tipografia Magic Print și după 2 ani am înființat și editura Magic Print.

C.V.D. - Ce ți se pare mai complicat, să conduci o editură sau o tipografie?

În cazul unei edituri principalele provocări includ decizia asupra autorilor, promovarea volumelor publicate, coordonarea procesului editorial de la manuscris la tipărire și asigurarea distribuției eficiente.

C.V.D. - Dacă ai face un bilanț al acestor mulți ani de activitate, crezi că ai atins punctul culminant? Se poate vorbi despre așa ceva în domeniul editorial?

M.D. - Pentru noi, fiecare autor care îmi încredințează spre tipărire scrierea sa, este la fel de important. Noi lucrăm cu atenție, pentru ca toți să fie mulțumiți. Fiecare succes ne asigură renumele și poziția între zecile de edituri și tipografii din țară.

Mulțumirea sufletească a mea și a echipei cu care lucrez, este dată de miile de volume de beletristică, tratate de cercetare din toate domeniile – istorie, medicină, geografie, politică, economie, arhitectură, teologie, monografii etc., albume de mari dimensiuni și multe altele.

C.V.D. - După ce ți-au trecut prin fața ochilor zeci de manuscrise de toate felurile și dimensiunile, cred că ți-ai spus într-o zi: - De ce nu? Și prima carte semnată Maria Dohotaru și citită de mine cu mare plăcere a fost *Destine în oglindă*, apărută în anul 2009. Te rog să enumeri și celelalte volume proprii.

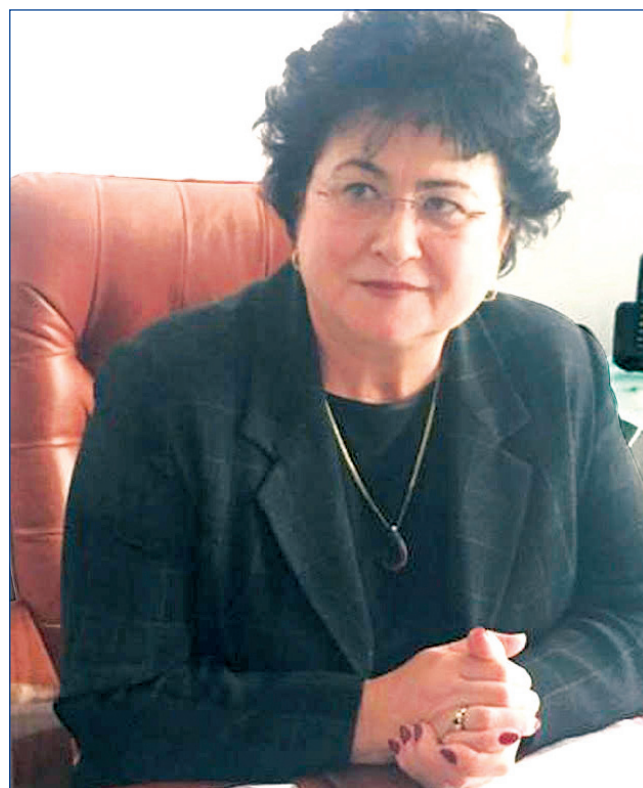
M.D. - Albumul „Crucea Mântuirii Neamului Românesc. Monument al demnității și unității noastre naționale”; volumul „Borzești. Ctitoria lui Ștefan cel Mare”; volumul „20 de ani în slujba culturii naționale”; împreună cu domnul Dorinel Ichim, volumul „De la Bogdana la Rădeana, comuna Ștefan cel Mare, monografie etnoistorică”; antologia „Romanul capodoperă Sacrificiul, epopee națională a românilor.”

M.D. - Tipografia implică utilizarea echipamentelor specializate pentru tipărire și finisare, ceea ce necesită cunoștințe tehnice aprofundate și întreținere constantă, coordonarea fluxului de producție și a personalului. În tipografie trebuie să fii în permanență la curent cu noile tehnologii de tipărire, ceea ce înseamnă investiții și adaptare rapidă.

În 2023 am publicat volumul „Comuna Ștefan cel Mare, județul Bacău - leagăn voievodal”.

C.V.D. - Pe toate le-am citit cu interes. După lansarea monografiei *Comuna Ștefan cel Mare, județul Bacău - leagăn voievodal*, 2023, o evocare a locurilor în care ai apărut pe lume, care ți-au marcat copilăria

și ți-au modelat sufletul, am scris despre evenimentul petrecut la Ferma Veche din satul Bogdana. *Povestea cărții dintre dealuri* s-a numit textul meu, publicat în *Cronica Timpului*, revistă ce apare sub egida UZPR.

Conduci editură și tipografie, ridici monumente dedicate neamului românesc, publici cărți semnate Maria Dohotaru, participi la diverse evenimente culturale. În toți acești ani, mulți, te-ai odihnit vreodată cu adevărat, ai putut să te detașezi total de obligații?

M.D. - Chiar dacă am fost în concedii cu familia, am rămas în permanență conectată la activitățile pe care le coordonez, nu m-am putut elibera de griji.

C.V.D. - Pe lângă mulțumirile din partea autorilor beneficiari, știi că ai primit numeroase aprecieri și distincții la nivel național. Te rog să enumeri câteva.

M.D. - Centrul European de Studii Covasna - Harghita mi-a dedicat volumul 45 din Colecția Profesioniștii noștri, 2024, Ediție îngrijită de Ioan Lăcătușu; Diplomă de excelență din partea revistei *Cronica Timpului*, a UZPR, în anul 2021; Premiul Publicului în cadrul Galei Femeilor de Succes, București, 2025, Diploma de merit din partea Cercului Militar Național, - Asociația Națională Cultul Eroilor. Regina Maria, ed. a XI-a, 2025.

C.V.D. - Am avut multe de întrebat și tot atâtea răspunsuri de consemnat. Acum însă mă opresc.

În încheiere te rog să enumeri câteva titluri de opere monumentale de care te-ai ocupat, alături de întreaga echipă, în ultimii ani.

M.D. - Am tipărit și publicat multe volume de o valoare culturală inestimabilă, printre ele amintesc în mod deosebit volumele scriitorului Mihail Diaconescu, volumul *Valea Troțușului. Enciclopedie. Ediție de lux a domnului profesor Corneliu Stoica*, Ateneul român în oglinda istoriei, lucrare a regretatului muzician Viorel Cosma, cele 5 volume ale lucrării Carol al II-lea al României, autor Narcis Dorin Ion și multe, multe altele.

C.V.D. - Dragă Maria Dohotaru, numele ți s-a transformat în renume!

Regretatul meu soț, scriitorul Mihail Diaconescu, a cunoscut-o pe mama ta și mi-a vorbit foarte frumos despre ea.

M.D. Da, când domnul profesor venea la Onești să tipărească un volum, obișnuia să facă scurte călătorii prin zonă, singur sau însoțit de noi. L-am dus și la mama mea în mai multe rânduri la masă, unde a fost încântat de plăcintele pregătite de ea. Când vorbeam cu dânsul la telefon, mereu mă întreba dacă mama este bine.

C.V.D. - Îți mulțumesc pentru acest dialog și îți urez să ai puterea de a continua să îmbogățești patrimoniul cultural al țării cu volume tipărite la cele mai exigente standarde.

Vara performerilor români

Radu LEVÂRDĂ

Sportivii noștri au avut o vară fierbinte, pe parcursul căreia au obținut rezultate remarcabile la întrecerile mondiale și continentale ale seniorilor și juniorilor, îndeosebi la natație, canotaj, lupte, tenis de masă, haltere, atletism, canoe, scrimă, ciclism.

David al nostru a răpus Goliatul înotului mondial!

Performerul numărul 1 este înotătorul de 20 de ani, **David Popovici**, dublu campion mondial la

100 și 200 metri liber, medaliat cu aur la Europenele under 23 la 200 liber și cu bronz la 50. Cu dublele victorii de la Singapore, **David** a devenit primul înotător care câștigă cele două probe la aceeași ediție și cu bronz. „Magia s-a întors anul acesta la Singapore” nota o publicație americană după performanțele românului nostru.

La aceeași competiție, **Constantin Popovici** a luat bronzul în proba de sărituri de la mare înălțime, 22 de metri. Să nu-i uităm pe micii înotători, care, la Europenele de juniori de la Otopeni, au cucerit un argint prin **Daria Măriuca Silișteanu**, la 100 metri spate și un bronz la 400 mixt, prin dublul campion european **Robert Badea**.

Canotajul reconfirmă

Canotorii au luat șapte medalii la Europenele de la Plovdiv, **Florin Arteni** și **Florin Lehaci**, aur

la dublu rame. **Simona Radiș** și **Magdalena Rusu**, au cucerit aurul la dublu

rame. Al treilea titlu european a fost cucerit de echipajul de patru rame masculin (M4), alcătuit din **Ștefan Berariu**, **Sergiu Bejan**, **Andrei Mândrilă** și **Ciprian Tudosă**.

La Mondialele U19, de la Poznań, un aur la dublu rame, **Teodora Lehaci**

și **Denisa Mihaela Vasilică**, al treilea titlu consecutiv și un bronz, echipajul feminin de 8+1, alcătuit din **Teodora Sandu**, **Mariana Cașu**, **Ioana Gabriela Cristescu**, **Elena Maria Toma**, **Sava Elena Danci**, **Mădălina-Dumitrița Ursaciuc**, **Francesca Iulia Stejar**, **Angela Gabriela Cazacu** și **Cărmaciul Ștefania-Jakril Băicuși**. La U23, de la Poznań am obținut un argint la patru rame prin **Daria-Ioana Dinulescu**,

Gabriela Tivodariu, **Iulica-Maria Ursu** și **Denisa Cristina Ailincăi** și un bronz la patru rame masculin.

Tenisul de masă, în top

Sportivii de la tenis de masă au revenit acasă cu 20 de medalii, printre care cele de la Europenele under 21, de la Bratislava, aur, la dublu mixt, **Darius Movileanu** și **Elena Zaharia**, CE de juniori under 19, de la Ostrava, trofeu similar luat de **Dragoș Bucur**, **Iulian Chiriță**, **Robert Istrate**, **Luca Oprea**, la echipe și de **Iulian Chiriță**, împreună cu portughezul **Tiago Abiodun**, la

dublu, argint la Mondialele individuale de seniori din Qatar, obținut de **Bernadette Szocs** și austriaca **Sofia Polcanova**, la dublu.

Halterele adună trofee

Nu mai puțin de 16 trofee, dintre care cinci de aur, tot atâtea de argint, șase de bronz, au cucerit vara asta halterofilii noștri

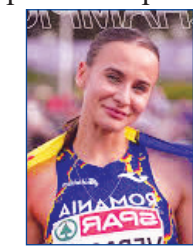

la întrecerile continentale de juniori de la Madrid. Cele mai strălucitoare au fost luate de **Maia Delia Andrei**, categoria 48 kg, la under 15, **Lucian Cambei**, 56, la smuls și total.

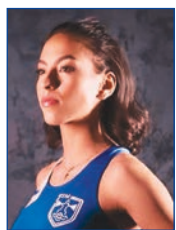

Atletismul, redivivus

Mondialele de atletism din septembrie au fost precedate de două competiții europene de tineret la Bergen - Norvegia, U20 și Tampere - Finlanda, U23. În Norvegia am avut două sportive pe prima treaptă a podiumului, cu recorduri personale, **Ramona Elena Verman**, la

lungime, 6,60 metri și **Alexia Ioana Dospin**, 14,05, la triplu salt, iar în Finlanda, **Ștefania Uță** a fost prima la 400 metri garduri, cu 55,55, record al competiției și **Daria Vrânceanu**, a doua, la triplu salt, cu 13,75 metri. Daria a fost cea mai bună la Festivalul Olimpic al Tineretului European de la Skopje, Unde sportivii noștri au mai luat un aur la înot, prin **Luca Marinescu**, la 200 metri liber, două arginturi și două bronzuri.

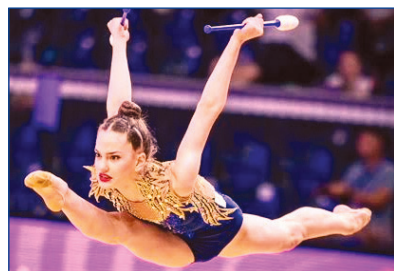
Cătălin Chirilă, aur și bronz european

Canoistul **Cătălin Chirilă** a devenit pentru a treia oară consecutiv campion european pe distanța de 1000 metri, întrecând-i la Racice pe campionul olimpic, cehul **Martin Fuksa** cu 77 de sutimi. După ce, cu o zi înainte, luase bronzul în proba de 500 metr. Din păcate, **Chirilă** a ratat podiumul Mondialelor de la Milano, sosind al patrulea la 1000 metri.

Medalie mondială la gimnastică ritmică

La numai 16 ani, **Amalia Lică** a adus României o medalie, argint, în proba de măciuci, după o pauză de...33 de ani. Ultimul trofeu fusese obținut de **Irina Deleanu**, la Bruxelles, la coardă. Încă junioară, **Amalia** mai are în palmares cinci medalii de aur și una de argint la Europenele categoriei ei de vârstă și un bronz la Mondiale numai în ultimii doi ani. Din păcate, cu toate demersurile făcute de conducerea federației, tânără sportivă nu se poate antrena într-o sală corespunzătoare. Sperăm să se rezolve până la JO de peste trei ani.

Surpriza sabrerilor la Mondiale

Echipa de sabie a României a ocupat un meritoriu loc 3, echivalent cu medalia de bronz, la campionatele lumii de la Tbilisi, după 45-41 cu Japonia, în finala mică. Cvartetul compus din **Vlad Covaliu** (fiul lui **Mihai Covaliu**, președintele

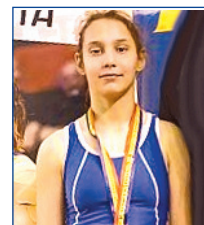
COSR, campion olimpic și mondial la aceeași armă), **George Dragomir**, **Radu Nițu**, **Răzvan Ursachi** a mai întrecut echipele Venezuelei, Rusiei, Franței, cedând în fața Ungariei.

Argint continental la MTB

Un frumos rezultat și de la ciclism. **Diana Faur** a devenit vicecampionă europeană la categoria 13 ani la proba de cross country olimpic (MTBXC) la competiția desfășurată în Suedia, la Jölkoping.

Trei podiumuri pentru tinerii luptători

Luptătorii au concurat vara asta la trei importante competiții, la una dintre ele reușind să urce de trei ori pe podium. Este vorba despre Europenele under 17 de

la Skopje, unde au luat medalii **Georgiana Hârsan**, aur la categoria 46 kilograme, **Electra Găraiacu**, 49 și **Lorincz Magor**, 92, stilul libere, bronz.

Regimul străinilor în România

Avocat Mariana-Daniela BĂDESCU, editor senior

În decursul istoriei, condiția juridică a străinului a cunoscut anumite transformări, determinate de schimbările care s-au produs în societate, precum și în raporturile internaționale dintre state.

În decursul istoriei, condiția juridică a străinului a cunoscut anumite transformări, determinate de schimbările care s-au produs în societate, precum și în raporturile internaționale dintre state. Condiția juridică a străinului poate să difere de la un stat la altul, în funcție de o serie de factori, printre care un rol fundamental îl joacă dezvoltarea economică și împrejurările istorice concrete. În doctrină s-a făcut observația justă că regimul juridic al străinilor în România este o problemă de drept intern, fiind guvernată de norme materiale ori de aplicare imediată, care exclud conflictul de legi, în timp ce condiția juridică a străinului este o instituție specifică dreptului internațional privat. Deși această din urmă instituție se întregeste cu norme ce nu aparțin sferei dreptului privat, ci unor ramuri de drept public, precum dreptul penal, dreptul administrativ, dreptul financiar etc., nu poate fi pusă la îndoială apartenența sa la dreptul internațional privat. La ora actuală, într-un covârșitor număr de state de pe mapamond, regimul juridic al străinilor este parțial cel național - în raport cu proprii cetățeni - și, în ansamblu, nediscriminatoriu - în raport cu străinii, cetățeni ai altor state. Indiferent de regimul aplicabil străinilor pe teritoriul unui stat, aceștia au obligația de a respecta actele normative acolo în vigoare, obligația de a nu întreprinde nimic împotriva aceluia stat, precum și obligația de loialitate față de țara care i-a primit. Problema străinilor trebuie tratată de fiecare țară în parte cu multă atenție, deoarece expulzările nejustificate, restricționarea excesivă a intrării străinilor ori chiar interzicerea ei ar putea fi interpretate drept acte ostile, provocatoare, putând genera măsuri de retorsiune. În acest context, s-au cristalizat următoarele orientări, reținute și de doctrină: *un stat are datoria de a permite intrarea străinilor pe teritoriul său, însă poate condiționa această intrare, putând chiar refuza admiterea categoriilor de străini considerați indezirabili; *expulzarea străinilor este posibilă, însă numai pentru motive temeinice. Este general valabil în practica statelor că, în conformitate cu principiul nediscriminării, străinii nu pot avea mai multe drepturi decât cele recunoscute de legea

statului de reședință propriilor săi cetățeni. În conformitate cu dispozițiile art. 18 al. 1 din Constituția României, cetățenii străini și apatrizii care locuiesc în țara noastră se bucură de protecția generală a persoanelor și averilor, garantată de Constituție și de alte legi. Raliindu-se reglementărilor din sistemele de drept ale statelor moderne democratice, România acordă străinilor un regim juridic național, cu anumite excepții. Sediul principal al materiei în privința regimului juridic al străinilor în România îl reprezintă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002, actualizată. Articolul 1 din acest act normativ arată că „prezenta ordonanță de urgență constituie cadrul prin care sunt reglementate intrarea, șederea și ieșirea străinilor pe teritoriul României sau de pe acesta, drepturile și obligațiile acestora, precum și măsuri specifice de control al imigrației, în conformitate cu obligațiile asumate de România prin documente internaționale la care este parte”. Drepturile și libertățile democratice fundamentale sunt prevăzute atât de art. 22 - 53 din Constituția României, cât și în reglementări internaționale, precum: dreptul la viață și integritate fizică și psihică; libertatea individuală; dreptul la apărare; dreptul la liberă circulație; inviolabilitatea domiciliului; libertatea de conștiință și de exprimare, secretul corespondenței ș.a. Reglementările de bază din Constituția României sunt completate cu dispoziții cuprinse în reglementări interne cu caracter special. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002, actualizată, preia și dezvoltă reglementările cadru constituționale, consacrand următoarele drepturi ale străinilor în România: *protecția generală a persoanelor și averilor; *dreptul străinilor aflați legal în România de a se deplasa liber și de a-și stabili oriunde pe teritoriul țării reședința sau, după caz, domiciliul; *dreptul străinilor care locuiesc legal în România de a reîntra în țară pe durata valabilității permisului de ședere; *dreptul de a beneficia de măsuri de protecție socială al celor ce au domiciliul/reședința în România; *dreptul de a solicita și a beneficia de înscrierea corectă a datelor personale în documentele eliberate de Autoritatea pentru străini; *dreptul de a beneficia de instruire al străinilor cuprinși în învățământul de toate gradele. Constituția cuprinde și prevederi pentru cazul conflictului de reglementare între legea internă și tratatele internaționale relative la drepturile omului. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privind drepturile fundamentale ale omului și legea internă, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legea cuprind dispoziții mai favorabile. Restrângerea exercitării drepturilor și libertăților democratice poate fi dispusă numai prin lege și numai dacă se impune pentru apărarea securității naționale, a ordinii, sănătății sau moralei publice, a drepturilor și libertăților cetățenilor, pentru desfășurarea instrucției penale, prevenirea consecințelor unor

calamități naturale, ale unui dezastru sau ale unui sinistru deosebit de grav. Într-o societate democratică, această restrângere poate fi dispusă numai dacă este necesară și numai proporțional cu situația care a dus la instituirea ei, trebuind să fie aplicată în mod nediscriminatoriu. O primă excepție de la regimul național aplicabil străinilor este că aceștia nu beneficiază de drepturi politice. Astfel, nu au drepturi electorale și nu pot fi aleși în funcții și demnități publice. Excepția nu se aplică și pentru persoanele cu dublă cetățenie, română și străină, care pot ocupa funcții publice, demnități civile și militare în condițiile art. 16 pct. 3 din Constituție. Ca o excepție de la această interdicție, art. 16 pct. 4 din Constituția României dispune că, în condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale. Străinii nu se pot organiza, pe teritoriul românesc, în partide ori organizații cu scop politic. Drepturile procesuale ale străinului într-un proces de drept internațional privat sunt reglementate de art. 2557 și urm. C.civ., referitoare la condiția juridică a străinului ca parte în proces; conform acestor prevederi, drepturile și obligațiile procesuale ale străinului, în fața instanțelor române, sunt aceleași cu ale cetățenilor români. Cetățenii străini beneficiază de reduceri sau scutiri de taxe și alte cheltuieli de procedură, asistență juridică gratuită, în aceleași condiții cu ale cetățenilor români, sub condiția reciprocității cu statul de cetățenie sau de domiciliu al solicitanților. Străinul nu poate fi obligat să depună cauciune ori vreo altă garanție, pe motiv că este străin ori că nu are domiciliul ori sediul în România. În cazul în care reprezentarea sau asistarea străinului lipsit de capacitate sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu a fost asigurată potrivit legii sale naționale, iar din această cauză judecarea procesului întârzie, instanța îi va putea numi provizoriu un curator special. În condițiile legii, străinii veniți în România pot desfășura acte de comerț cu caracter de profesie, pot fi angajați în baza unui permis de muncă eliberat de autoritățile competente, pot încheia acte juridice etc. Străinii aflați pe teritoriul României sunt obligați să respecte scopul pentru care li s-a acordat dreptul de a intra și rămâne în țară, de a nu rămâne peste perioada pentru care li s-a aprobat dreptul de ședere, precum și să depună toate diligențele necesare pentru a ieși din România până la expirarea acestei perioade. De asemenea, străinii aflați pe teritoriul României au obligația de a se supune, în condițiile legii, controlului organelor de poliție și al celorlalte autorități publice competente în acest sens.

Baroul București
-0721 867 155

avocatdanielabadescu@gmail.com

Cronica Timpului

Revistă editată de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

Redacția

Director general onorific

Doru Dinu GLĂVAN

Director

Nicolae VASILE

Redactor-șef onorific

Rodica SUBȚIRELU

Redactor-șef

Marian DUMITRU

Redactor-șef adjunct

Daniela BĂDESCU

Teodora MARIN

Art director

Mihai APOLOZAN

Consilier editorial

Maria DOHOTARU

Corectură

Ioan GANEA - CHRISTU

Consultanță juridică **Avocat Mariana Daniela BĂDESCU**

Membri fondatori

Doru Dinu GLĂVAN

Rodica SUBȚIRELU

Marian DUMITRU

Nicolae CABEL

Clementina TIMUȘ

Eliza ROHA

Claudia MOTEA

Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului publicat aparține autorului

Adresă **Bd. General Gheorghe Magheru
nr. 28-30, et. 1, Sector 1, București**

Contact

Tel: 021 317 9225

Fax: 021 313 0672

cronicatimpului2015@gmail.com uzpr/cronica-timpului

facebook.com/uzp.org.ro

Cont la Banca Comercială Română
(pentru revista „Cronica Timpului”)

RO04 RNCB 0072 0497 0059 0007

ISSN: 2393-1361

Tipărit la

Tipografia MAGIC PRINT

Motto-cugetare-aforism:

„Visele se împlinesc când ești treaz, crezi și nu faci umbra pământului degeaba”

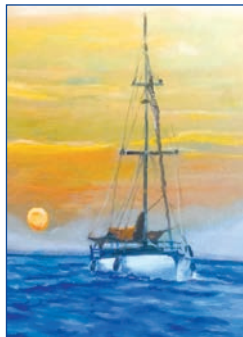
Cover

„Un secol cu LNR – 100 de pictori”

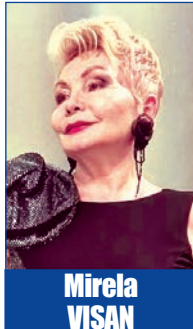

**Marian
POȘARLIE**

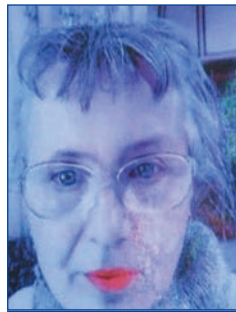
Născut la malul mării, în Mangalia, Marian Poșarlie s-a îndrăgostit iremediabil de mare, petrecându-și cea mai mare parte a vieții la bordul navelor românești fie ele militare sau civile, sentiment ilustrat magistral și în opera sa săvârșită pe șevalet!

Mirela Vișan este absolventă a Facultății de Tehnologie Chimică din București. Dar sufletul ei a simțit o chimie puternică legată de artă, de pictură. Astef, lucrările ei au fost expuse atât în numeroase expoziții personale, cât și colective.

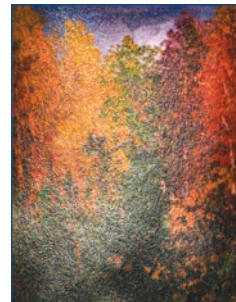

**Mirela
VIȘAN**

**Paula
ZAMFIR BILCIU**

Paula Zamfir Bilciu, acum pensionară, a fost profesor de limba română. Este membră a LNR și a Asociației Artiștilor plastici București. A avut câteva expoziții personale dar a participat și la numeroase expoziții de grup.

100 pentru eternitate!

Aciobanei Ștefanica (Lia)
 Aciobanei Marian
 Alexe Cristina Mihaela
 Baban Valentin
 Baibarac Ioana Raluca
 Brănișteanu Andrei
 Călin Marlena
 Chirilă Anamaria
 Chiriță Ileana
 Ciobanu Irina Valentina
 Cojocaru Vergil - Cover
 Cotigă Delia Jeanina
 Dăbuleanu Maria
 Dănilă Maria Cristina
 Delgado Rivas Carolina
 Dincă Victoria
 Dinu Alexandrina (Didi)
 Dumitrescu Marian
 Ghinea Alexandru
 Guțescu Gabriela
 Nermin Hogeana · Susam
 Horescu Ana (Anca)
 Hultoană Ion
 Iatan (Vasilie) Draga-Michaela
 Ifrim Lacme
 Ionescu Carmen
 Iordan Ioana (Ina)
 Dumitrescu Lazea Raluca
 Năsturaș Marin Mihai
 Manolache Neagu
 Marinescu Cristiana
 Mereuță Valentina Georgeta
 (Valerie Blanche)
 Micu Flaviu
 Mihai Ecaterina
 Mocanu Valeria
 Moroșan Elena
 Niculae Robert Constantin
 Păun Aneta
 Penea Liviu Ovidiu
 Pintilie Gheorghe
 Poșan Nina
 Poșarlie Marian
 Preda Andreea (Cristina)
 Gh. Prini Adelmo
 Radu Elisabeta
 Răducanu Mariana
 Rădulescu Daniela Nicoleta
 Mariana Rechileanu
 Roma Daniela
 Scarlat Rodica
 Serghi Ileana
 Sorescu Cătălina Adina
 Speriatu Lenuța (Ella)
 Stăicuț Neluța
 Stănescu Cornelia-Elena
 Stănescu Elena (Dordea)
 Stoica Florian Laurențiu (Stoika)
 Stroe Alexandrina
 Tîrchiță Maria Magdalena
 Tofan Valeria
 Vișan Mirela
 Zamfir Bilciu Paula